ሓዳስ ኤርትራ

መበል 35 ዓመት ቁ.278 ረቡዕ 22 ሓምለ 2026 ገጻት 12 ዋጋ 2.00 ናቕፋ

ገጽ 3
ታሪኻውን ሕጋውን መሰረታት ቀይሕ ባሕሪ

ገጽ 4
ንግዳዊ ምግፋፍ ዓሳ

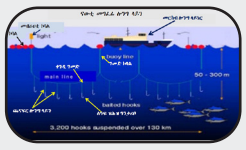

ገጽ 5
ቁሸት ዞባታትና፡ መርኣያ ክብርታትና

ገጽ 10

ገጽ 11
ደሃይ ዙር ፈረንሳ መድረኽ 16

ፈስቲቫል ኤርትራ 2026 - ግደ ባህላዊ ቁሸት፡ ኣብ ዕቃበ ባህልን ክብርታትን

ኣብ ሃገራዊ ፈስቲቫል ኤርትራ 2026 ንምርኢት ቀረብ ዘሎ ቁሸት ዞባ፡ ኣብ ዕቃበን ምስግጋርን ባህልን ክብርታትን ዓቢ ተራ ከምዘለዎ፡ ኣቦ-መንበር ኣወሃሃዲ ሽማግለ በዓላት ዞባ ማእከል ኣቶ ኣስመሮም ጺጉብርሃን ሓቢሩ።

ቀረብ ዘሎ ትሕዝቶ፡ ባህላዊ ኣፋዊ ያታ፣ ያታዊ ባህልን ድኮና ኣባይትን ብሄራት ትግረን ትግርኛን፣ ከምኡ'ውን ዝተፈላለየ ትልሂታት ከምዘጠቓልል ዝጠቐሰ ኣቶ ኣስመሮም፡ ዝጠዘሑ ካብ'ቶም ኣብ'ዚ መዳይ'ዚ ዝኾኑ ዘለዉ መንእሰያት ብምኳኖም ብልጫ ከምዘለዎ ገሊጹ።

ኣወሃሃድቲ ናይ'ቲ መደባት ብወገኖም፡ እቲ ትሕዝቶ ንኣጋድያን ብዘጥዕም ቀሪቡ ከምዘሎ ብምሕባር፡ ፈስቲቫል - ኣብ ሓደ ቅርዓት ምስ ሃገርኻን ህዝብኻን፣ ከምኡ'ውን ምስ ባህልኻን ታሪኽካን እትላለየሉ ዓቢ ዕድል ፈጢሩ ከምዘሎ ኣብሪሆም።

ሎሚ ዓመት ቀረብ ካብ ዘሎ ትሕዝቶታት፡ ኣብ ድኮና ኣባይቲ ብሄረ ትግርኛ ካብ 100 ክሳብ 200 ዓመት ዕድመ ዘለዎ ናውቲ መንበር፣ ኣብ ኣፋዊ ያታን ባህልን ነዊሕ መጽናዕቲ ዝተኻየደሉ ወግዒ መርዓ፡ ሓዘንን መልቀስን፡ እቲ ነጋድያን ብዙ ተማሲጦ ዝዕዘብዎን ዝከታተልዎን ዘለዉ ምዃኑ ብዝወሃኸ ኣረዲኦም።

ብዘይካ'ዚ፡ ውሕስነት መግቢን ማይን ንምርግጋጽ ንዝተሰላሰለ ልምዓታውን ትሕተ-ቅርጻውን መደባት፡ ከምኡ'ውን ታሪኻዊ ህንጻታት ከተማ ኣስመራን ካልእን ብስእልን ንዋትን ቀሪቡ'ሎ።

ነጋድያን ብወገኖም፡ ሎሚ ዓመት ኣብ ቁሸት ዞባ ማእከል ቀረብ ዘሎ ትሕዝቶታት፡ ካብ'ቲ ናይ ቀደሚ ሕጂ ዝተፈልየ ከምዘለዎ፣ እዚ ድማ ንዝተኻየደ ጻዕሪ ዘርኢ ምዃኑ ብምጥቃስ፡ ወለዲ ንደቆም ኣብ ክንዲ ናብ መዛናግዒ ቦታታት ጥራይ ዝወስዱ፡ ምስ ባህሎምን ታሪኾምን ኣብ ዘላሊ ቁሸታት'ውን ክዘውርዎም ተማሕጺኖም።

ኤርትራውያን ነበርቲ ዓባይ-ብሪጣንያ፡ ዓመታዊ ፈስቲቫሎም ኣካዪዶም

ኤርትራውያን ነበርቲ ዓባይ-ብሪጣንያ፡ “ጽንዕትና ዋሕስና!” ብዝብል ቴማ፡ ዓመታዊ ፈስቲቫሎም ብ18ን 19ን ሓምለ ኣብ ከተማ ቸልምስፎርድ ብድምቀት ኣካዪዶም።

ኣብ'ቲ ብፈጻሚ ጉዳያት ኤምባሲ ኤርትራ ኣብ ዓባይ-ብሪጣንያን ኣየርላንድን ኣቶ ሳልሕ ዓብደላ ዝተኸፍተ ዓመታዊ ሃገራዊ ምትእኽኻብ፡ ኣብ ዝተፈላለያ ከተማታት ዝቕመጡ ዜጋታት ብደረጃ ማሕበረ-ኮማቶም ተወዲቦምን ብምስሊ 9 ብሄራትና ዝተደኰነ ዳስ ደኲኖምን፡ ንኤርትራዊ መንነት፡ ባህልን ታሪኽን ዘንጸባርቕ ምዕሩግ ትሕዝቶታት ኣቕሪቦም።

ብዘይካ'ዚ፡ ጨንፈር ሃግደኤ ንማዕርነት ኤርትራዊት ጓል-ኣንስተይቲ ብተኻፋልነታ ኣብ ስራሕ ዝገልጽ ምርኢት፣ ቁሸታት ህጻናት፡ ሕድርን መንእሰያትን፣ ከምኡ'ውን ብኤርትራውያን ዝውሃን ንግዳዊ ትካላት ዝተፈላለየ ትሕዝቶታት ብምቕራብ፡ ንፈስቲቫል ድምቀት ወሲኾምሉ።

ኣቦ-መንበር ሃገራዊ ሽማግለ ዓባይ-ብርጣንያ ኣቶ ኣሕመድ ማሕሙድ፡ ብትሕዝቶኡን ኣቀራርብኡን ፍሉይ ፈስቲቫል ምቕራብ፡ ንኩሎም ውዳባታት፣ ማሕበራትን ማሕበረኮማትን ምስጋና ኣቕሪቡ።

ሓላፊ ህዝባውን ኮማውን ጉዳያት ኣቶ ተወልደ የውሃንስ ብወገኑ፡ ፈስቲቫላትና - ኤርትራዊ መንነት ዝግለጸሉን ዝደምቀሉን፣ ኤርትራ ከም ሃገርን ህዝብን ንወጽኢተኛታት እንላለየሉ፣ ቁልዑን መንእሰያትን ምስ ባህሎምን ህዝቦምን ዝላለዩሉ፣ ኤርትራዊ ክብሪታትን ኮማዊ ንጥፈታትን ዝጸንበሉ፣ ከምኡ'ውን ሓድነትን ስኒትን ህዝብና ዝድልድሉ - ናይ መብጽዓን ዝኽርን ኣጋጣሚ ከምዝኾኑ ገሊጹ።

ፈጻሚ ጉዳያት ኤምባሲ ኤርትራ ኣቶ ሳልሕ ዓብደላ፡ ንህሉው ኩነታት ሃገርን ዞባን ኣመልኪቱ ንተሳተፍቲ ኣብ ዝሃቦ ሰሚናር፡ ኤርትራ ንኹሉ ናይ ግዳም ተጻብኦታት እናመከተት፡ ኣብ'ቲ ተሃዋሲ ዞባ ሰላማን ርግኣታን ክትውሕስ ከምኡ'ውን ኣብ ልምዓትን ህንጻትን ሃገር ብቐሊል ዘይጥመት ገስጋስ ከተመዝግብ ክኢላ ከምዝኸኣለት ብሰፊሑ ኣብሪሁ።

ኣብ መወዳእታ፡ ካብ ዝተፈላለያ ዩኒቨርስታት ብቐዳማይን ካልኣይን ዲግሪ ከምኡ'ውን ብማዕርግ ዶክትሬት ንዝተመረቑ መንእሰያት ሽልማት ተዓዲሉ።

ዜና

ፎርቶ-ሳዋ - ጎዳእቲ ልምድታት ንምውጋድ ኣስተምህሮ ተዋሂቡ

ኣብ ንኡስ ዞባ ፎርቶ-ሳዋ፡ መሰላት ደቂኣንስትዮን ቁልዑን ንምኽባር ከምኡ'ውን ክሽቦን መርዓ ትሕቲ ዕድመን ንምውጋድ ዝዓለመ ኣስተምህሮ፡ ንመራሕቲ ሃይማኖትን ኣመሓደርቲ ከቢብን ተዋሂቡ።

ሓላፊ ቤት-ጽሕፈት ዕዮን ማሕበራዊ ድሕነትን ኣቶ እድሪስ መሓመድ ኣብ ዝሃቦ መግለጺ፡ ዝተኻየደ ዘሎ ጎስጓሳት እወታዊ ለውጢ የምጽእ'ኳ እንተሎ፡ ኑቲ ልምድታት ብምልኣት ንምውጋድ፡ ኣብ ርሑቕ ከባቢታት ዝተኾረ ወሁድ ስራሕ ከምዝድሊ ገሊጹ።

ግዝያዊ ኣመሓዳሪ ንኡስ ዞባ ፎርቶ-ሳዋ ኣቶ ኣረጋይ ሙብራህቱ ድማ፡ ክሽቡ፡ መርዓ ትሕቲ ዕድመን ካልኦት ጎዳእቲ ልምድታትን ዝወርድዎ ስነ-ኣእምሮኣውን ኣካላውን ሳዕቤናት

ብምግንዛቡ፡ መራሕቲ ሃይማኖትን ኣመሓደርቲ ከቢብን ንምቁጽጻርም ኣብ ዝኻየድ ጻዕሪ ብውህደት ክሰርሑ ኣተሓሳሲቡ።

ተሳተፍቲ ብወገኖም፡ ኣብ ደቂኣንስትዮ ከቢድ ሃስያ ዘውርዱ ጎዳእቲ ልምድታት ምውጋድ ዜማኸታዊ ሓላፍነት ከምዝሽሙ ብምጥቃስ፡ ሕብረተሰብ ኣብ'ዚ መዳይ'ዚ ንቑሕ ተሳትፎ ክህልዎ ተማሕጺኖም።

ብኻልእ ወገኑ ቤት-ጽሕፈት ዕዮን ማሕበራዊ ድሕነትን ኣብ'ቲ ንኡስ ዞባ ን38 ሓርበኛታት ሰንኩላን ኩናት ናይ ካሮሳታት ደገፍ ከምዝገበረ፡ ወኪል ኢሪና ሓቢሩ።

ሃገራዊ ባንክ ደም ኤርትራ ዝምስገን ንጥፈታት ከምዘሰላሰለ ገሊጹ

ሃገራዊ ኣገልግሎት ባንክ ደም ኤርትራ፡ እኹልን ውሑስን ቀረብ ደምን ወጽኢት ደምን ሆስፒታላት ብምርግጋጽ፡ ብሰንኪ ሕጽረት ደም ዘጋጥም ሞትን ሰንክልናን ንምግታእ ኣብ ቀዳማይ ፍርቂ ዓመት ዝምስገን ንጥፈታት ከምዘሰላሰለ ገሊጹ።

ሓላፊ ሃገራዊ ኣገልግሎት ባንክ ደም ኤርትራ ዶ/ር የውሃንስ ተኸስተ ንኤሪና ኣብ ዝሃቦ ሓበሬታ፡ ኣብ ልግሲ ደም እቶም ቀንደኛ ኣገደስትን ነገራት፡ ድልዱል መደባት ልግሲ ደም፡ ብቑዕን ቀጻልን ትካላዊ ኣሰራርሓን ሰፊሕ ማሕበራዊ ተሳትፎን ምዃኖም ብምጥቃስ፡ ኣብ ዝሓለፈ ሽድሽተ ኣዋርሕ 9,043 ከረጺት ደም ከምእተለገሰን ካብ'ቲ ዝተሓንጸጸ ውጥን ስራሕ 115 ሚእታዊት ከምእተዓመን ኣብሪሁ።

እቲ ቀረብ ምስ ናይ ዝሓለፈ ዓመት ተመሳሳሊ ግዜ ክነጻጸር ከሎ ብ47.5 ሚእታዊት ወሰኽ ከምዘርኣየ ብምሕባር፡ 36 ሚእታዊት ንሃገራዊ መወከሲ ሆስፒታል ኦሮታ፣ 12.6 ሚእታዊት ንሃገራዊ መወከሲ ሆስፒታል ሰምበል፣ 9.6 ሚእታዊት ንሃገራዊ መወከሲ ሆስፒታል ሓሊብት፣ 3.6 ሚእታዊት ንዞባዊ መወከሲ ሆስፒታል ባጽዕ፣ 6.4 ሚእታዊት ንዞባዊ መወከሲ ሆስፒታል መንደፈራ፣ 4.6 ሚእታዊት ድማ ንዞባዊ መወከሲ ሆስፒታል ከረን ከምእተመቓረሐን 83.8 ሚእታዊት ካብ ጠለብተን ከምዝማልኣን ኣብሪሁ።

ዶ/ር የውሃንስ ኣሰዒቡ፡ ውሕስነት ዝልገስ ደም ንምርግጋጽ መርመራታት ተመሓላሊፍቲ ሕማማት ከምዝካየደሉ ብምግላጽ፡ መጠን ርኽበት መልከፍቲ ኤች.ኣይ.ቪ. 0.01 ሚእታዊት፡ ወደቦ-ቢ. 0.23 ሚእታዊት፡ ወደቦ-ሲ. 0.1 ሚእታዊት፡ ፍንጣጣ ድማ 0.01 ሚእታዊት ከምዝነበረ ኣፍሊጡ።

ኣብ መወዳእታ ዶ/ር የውሃንስ፡ ንኹሎም ወለንታውያን ለገስቲ ደም ድሕሪ ምምስጋኑ፡ ወለንታዊ ልግሲ ደም ከም ባህሊ ክሰርጽ፣ ትካላትን ማሕበራትን ኣብ እዋን ክራማት ዝካየድኦ ንጥፈታት ልግሲ ደማ ከዕዝዝዝ ተላቢዩ።

እምኒ-ሓይሊ - ኣገልግሎት ቅደመ-ትምህርቲ ንምሕያል ይስራሕ ኣሎ

ኣብ ንኡስ ዞባ እምኒ-ሓይሊ፡ ኣብ ዓመተ-ትምህርቲ 2025/2026 ኣብ ምሕያል ኣገልግሎት ቅድመ-ትምህርቲ ውጽኢታዊ ስራሕ ከምእተዓመ፡ ሱፐርቫይዘራት መዋእለ ህጻናት ገሊጾም።

ንሳቶም ኣብ ሓበሬታኦም፡ መንግስቲ ኣገዳስነት ቅድመ-ትምህርቲ ብምግንዛቡ ምስ ሕብረተሰብ ተሓባቢሩ ብዝተኻየደ ንጥፈታት፡ ኣብ 2025 ኣብ ኩለን ምምሕዳራት ከባቢ ትካላት ቅድመ-ትምህርቲ ከምእንተሃንጸ ኣብሪሆም።

ቅድሚ ሕጂ መዋእለ-ህጻናት ውሑዳት ስለዝነበራ ተሳታፍነት'ውን ብኡ መጠን ትሑት ምንባሩ ብምጥቃስ፡ ኣብ ዝመጽእ ዓመት ኣብ ኹፍሱወክፍ ዓዲ ክትኣታቶ መደብ ከምዘሎ፣ እዚ ድማ ኣብ ተሳታፍነት ዓቢ ኣስተዋጽኦ ከምዝህልዎ ሓቢሮም።

ሓላፊ ትምህርቲ ኣብ ንኡስ ዞባ እምኒ-ሓይሊ መምህር ተስፋይ ተኸስተ ኣብ ዝሃቦ ሓበሬታ፡ ኣብ ዓመተ-ትምህርቲ 2025/2026 ኣብ 83 ዓድታት ትካላት ቅድመ ትምህርቲ ከምእተኸፍታ፣ እዚ ድማ ካብ ዝሓለፈ ዓመታት ዓቢ ጸብለልታ ከምዝሃለዎ ብምግላጽ፡ ኣብ ምብራኽ ወጽኢት ትምህርቲ እወታዊ ጽልዋ ከምዝፈጥር ኣገንዚቡ።

ኣብ መወዳእታ፡ ግዝያዊት ኣመሓዳሪት ንኡስ ዞባ እምኒ-ሓይሊ ወ/ሮ ትርሓስ ፍቓዱ፡ ኣብ'ዚ ደረጃ ተበጺሑ ዘሎ ኣገልግሎት ቅድመ ትምህርቲ ናይ ምስፋሕ መደብ ህዝቢ ንዝገበሮ ኣበርክቶ ምስጋና ኣቕሪባ።

ብኻልእ ወገኑ ወኪል ሃገራዊ ማሕበር ደቂኣንስትዮ ኤርትራ ኣብ ንኡስ ዞባ እምኒ-ሓይሊ መንፈቓዊ ገምጋም ስራሕ ኣብ ዝተኻየደሉ፡ ኣብ ምሕያል መሳርዑ ዝተኻየደ ጻዕሪ ዝምስገን ወጽኢት ከምእተረኸበ ሓቢሩ።

ኣብ ኩዶቦር ኣብ ዝተኻየደ ኣኼባ፡ ሓላፊት ጨንፈር ሃማደኤ ዞባ ደቡብ ወ/ሮ ሰናይት ኣፈወርቂ፡ ውዳበታት ንምስፋሕን ንምድልዳልን፡ ሞያዊ ስልጠናታት ምሕያል፡ ወደብቲ ኣካላት ምምልማልን ፖለቲካዊ ንቕሓት ምብራኽን ኣገዳሲ ከምዝኾነ ገሊጹ።

ብዘይካ ሰኑይ መዓልታዊ እትሕተም ጋዜጣ

ዋና ኣሰናዳኢ

ብርሃነ ምሕረትኣብ

ምክትል ኣሰናዳኢ

ዓብደልቃድር ኣሕመድ

ቍ.ስ 116266 / 201820 (256)

ቦርድ ምስንዳእ

ዮሴፍ ሃይለማርያም

ምሉእብርሃን ሃብተገብርኤል

ተስፋኣለም የማነ

ሙሴ ገ/እግዚኣብሄር

ቍ.ስ 201820 (250)

ፋክስ. 127749 - ቍ.ሳ.ጶ. 247

ለይ-ኣውት

ፍርቱና ኤፍሬም   ትንሱእ ፍስሃየ

ሳምራዊት ሃብተ   ሰሎሜ ኣፈወርቂ

ፋጥና ኣድም

ምዝርጋሕ ጋዜጣ

ቍ.ስ.113395-07588045

ምልክታ

ቍ.ስ 125013 - ቍ.ሳ.ጶ. 1284

ሓጋዝ - ማሕበራዊ ኣገልግሎት ንምምዕባል ዓውደ-ዘተ ተኻዪዱ

ኣብ ንኡስ ዞባ ሓጋዝ፡ ኢታዊታት ግብሪ መሬትን ጥሪትን ንምዕባይ ከምኡ'ውን ትካላት ማሕበራዊ ኣገልግሎት ንምስፋሕን ንምምዕባልን ዝዓለመ ዓውደ-ዘተ፡ ብ16 ሓምለ ተኻዪዱ።

ኣብ'ቲ ብምምሕዳር ንኡስ ዞባ ሓጋዝ ዝተወደበ ዓወደ-ዘተ፡ ብቐዕት ኣገልግሎታት ትምህርትን ጥዕናን ንምርግጋጽ፣ ዝርአ ጸገማት ንምፍታሕ፣ ኢታዊታት ግብሪ መሬትን ጥሪትን ንምሕያል፣ እቶታውነት ሕርሻ ንምዕባይ፣ ጸገማት፡ ስድራ ስወኣትን ኣሊዩቲ ዘኽታማትን ንምሕጋዝ፡ ምጥርናፍ ዓድታት ንምሕያል፣ ከምኡ'ውን መደብ 'መውል' ንምስፋሕ ክካየድ ኣብ ዘለዎ ጻዕሪ ብሰፊሑ ተዘቲዩ።

ኣመሓዳሪ ናይ'ቲ ንኡስ ዞባ ኣቶ እድሪስ መሓመድ ሓምድ፡ ብቑዓት ትካላት ማሕበራዊ ኣገልግሎት ተረጋጊጹ ህዝቢ ስሉጥን ጽፉፍን ኣገልግሎታት ንኽረክብ፡ ሰራሕተኛታት ትካላት መንግስቲ ዕቱባትን ወፋያትን ክኾኑ ኣዘኻኺሩ።

ኣብ 2026 ኣብ ምስሳን ሃብቲ እንስሳ፡ ምኽዕባት እቶታውነት ሕርሻን ምዕቃብ ሓመድን ማይን ኣተባባዒ ስራሕ ከምእተሰላሰለ'ውን ብኣሃዛት ዝተሰነየ መብርሂ ኣቕሪቡ።

ምህናጽ ሓድሽ መቓብር ሰማእታት፣ ምጽጋን ህንጻ ኮማዊ ሆስፒታል ሓጋዝን መጸበዪ ሓራሳትን፣ ምዝርጋሕ መስመራት ማይ፣ ከምኡ'ውን ምስፋሕ መደብ ንኡስ ርብሒ ቃጽያ ሕርሻ፡ ካብ'ቶም ኣብ መስርሕ ዘለዉ መደባት ምዃኖም ድማ ተገሊጹ።

ተሳተፍቲ፡ ዝርግሐን ተጠቃምነትን ትካላት ማሕበራዊ ኣገልግሎት ኣብ ኢታዊታት ሳንዱቕ ልምዓት ስለዝምርኮሱ፡ ልምዓታዊ መደባት ንምርግጋጽ ኣድማዒ ንጥፈታት ክሰላሰል ብምዝኽኻር፡ እርጋን ትካላት ትምህርትን ጥዕናን ፍታሕ ክናደየሉ፣ ሽግር ጽሩይ ዝስተ ማይ ዓዲ-ኣረይ፡ ሸበቓን ዓዲ-ዑመርን ቀልጢፉ ክወጽእ፣ ከምኡ'ውን ናይ ማሕረስ ትራክተራት ኣብ እዋኑ ክመጽኣ ዝብልን ካልእን ለበዋታት ኣቕሪቦም።

ዛዕባ ሎሚ

ታሪኻውን ሕጋውን መሰረታት ቀይሕ ባሕሪ

ሳሙኤል ገብረብርሃን

ኣብዚ ዝሓለፈ ቀረባ መዓልታት፡ መራሒ ብልጽግና፡ ሃገሩ ምስ ቀይሕ ባሕሪ ዘለዋ ታሪኻዊ ምትእስሳር ኣመልኪቱ ኣብ ዘሰመዖ መደረ፡ "ኢትዮጵያ ንኣሽሓት ዘመናት ዘመሓደረቶ ቀይሕ ባሕሪ ዝሰኣነትሉ ቀንዲ ምኽንያት፡ ኣብ ውሽጥና ዘሎ ስንፍናን እምበር፡ ረብሓን ድልየትን ኢትዮጵያ ደው ክብል ዝኽእል ሓይሊ ስለ ዝነበረ ስለ ዘሎ ወይ ስለ ዝህሉ ኣይኮነን" ዝብል ክትዕ ኣቕሪቡ ኣሎ።

እዚ መግለጺ'ዚ፡ ንመሰረታዊ ታሪኻዊ ክውንነታትን ኣህጉራዊ ሕግታትን ብምኽሓድ፡ ልኡላውነት ጎረባብቲ ሃገራት ዘቃልልን ዝነቕፍ ርግኣት ኣብ ሓደጋ ዘእቱን እዩ። ካብ ታሪኻውን ሕጋዊን መዳይ ክንመዝኖ ከለና ግን፡ እዚ ኣቀራርባ እዚ ካብ ጭብጥ ታሪኽን ሉኡመንታዊ ርትዕን ዝረሓቐ ምኳኑ ብንጹር ዝረኣየሉ ብዙሕ መርትዖታት ኣሎ። ኣዚ ንምርዳእ፡ ታሪኻዊ ፍጻመታትን ኣህጉራዊ ሕግታትን ብዕምቈት ምምርማር ኣገዳሲ እዩ።

ቀድም ቀዳድም፡ እቲ "ኢትዮጵያ ንኣሽሓት ዘመናት ቀይሕ ባሕሪ ኣመሓዲራቶ" ዝብል ምስምስ ብታሪኻዊ መርትዖታት ዝድገፍ ኣይኮነን። እታ ሎሚ ዘላ ዘመናዊት ሃገረ ኢትዮጵያ፡ ብዶብታን ብፖለቲካዊ መዋቕራን ብዘመናዊ መልክዕ ክትቀውም ዝጀመረት፡ ኣብ መወዳእታ 19 ክፍለ-ዘመን ኣብ እዋን ሃጼ ምኒሊክ ካልኣይ እዩ። ቅድሚ እዚ እዋን'ዚ ዝነበረ ታሪኽ ክንርኢ ከለና፡ እቲ ኣብ ጥንታዊ ግዜ ዝነበረ ስልጣኔ ኣኽሱም፡ ንቑሩብ እዋን ኣብ ኣዱሊስን ከባቢኡን ቁጽጽር ነይሩዎ እኳ እንተኾነ፡ እዚ ስልጣኔ እዚ ምስ ናይ ሎሚ ዘመናዊት ኢትዮጵያ ቀጥታዊ ፖለቲካዊ ቀጻልነትን ምትእስሳርን ዘለዎ ኣይኮነን። ስልጣኔ ኣኽሱም ካብ ዝፈርስ ንደሓር ድማ፡ ኣብዚ ዞባ'ዚ ዝነበሩ ዝተፈላለዩ ኣካላት ባዕላዊ ምሕደራን ፖለቲካዊ ስልጣንን ክህንጹ ጸኒሖም እዮም።

ስልጣኔ ኣኽሱም ድሕሪ ምብታኑ፡ እቲ ናይ ቀይሕ ባሕሪ ወሰን ባሕሪ፡ ብዝተፈላለዩ ናይ ወሽጢ. ዓዲ ሓይልታትን (ከም ባሕረ-ነጋሲ)፡ ዐስማናውያን (ቱርኪ)፡ ግብጻውያንን ኣብ መወዳእታ ድማ ብጣልያን እዩ ክመሓደር ጸኒሑ። ኣብዚ ኩሉ ታሪኻዊ መድረኻት'ዚ፡ እቲ ኣብ ውሽጣዊ ከፍላት ኣቢሲንያ (ሎሚ ዘላ ኢትዮጵያ) ዝነበረ መንግስታት፡ ኣብ ቀይሕ ባሕሪ ቀጥታዊ ቁጽጽርን ምሕደራን ኣይነበሮን። እቶም ኣብ መድረኽ ታሪኽ ዝነበሩ ናይ ኣቢሲንያ ነገስታት፡ ሓሓሊፎም ናብ ገማግም ባሕሪ ንምብጻሕ ፈተነታት ይገብሩ እምበር፡ ቀጻልነት ዘለዎ ምሕደራ ክጸዩም ኣይፈልጡን። ስለዚ፡ ኢትዮጵያ 'ንኣሽሓት ዘመናት ቀይሕ ባሕሪ ክትገዝእ ጸኒሓ እያ' ዝብል መርትዖ፡ ታሪኻዊ ቅቡልነት የብሉን። እዚ ድማ ተንተንቲ ታሪኽ ብሰፊሓት ዝሰማምዑሉ ሓቂ እዩ።

ብተወሳኺ፡ ኣብ 1890 ጣልያን ንኤርትራ ከም ግዝኣቱ ክእውጅ ከሎ፡ ዶባት ኤርትራን ኢትዮጵያን ብንጹር ተሓንጺጹ እዩ። ሃጼ ምኒሊክ ካልኣይ፡ ንልኡላውነትን ዶባትን ኤርትራ ዝቕበሉ ዝተፈላለዩ ውዕላት ፈሪሙ እዩ። ንኣብነት፡ ውዕል 1900፣ 1902፣ ከምኡ'ውን 1908 ብንጹር ዝተቐመጡ ዶባት ዘርእዩ ኮይኖም፡ ኢትዮጵያ ካብ ቀይሕ ባሕሪ ወጻኢ ምዃና ዘረጋግጹ እዮም። እዞም ውዕላት እዚኣቶም ከኣ ታሪኻዊ መሰረት ዶባት ክልቲኣን ሃገራት እዮም። ሎሚ እውን እንተኾነ ዶባዊ ግርጭታት ንምፍታሕ፡ ብኣህጉራዊ ኣቢያተ-ፍርዲ መወከሲ ኮይኖም የገልግሉ ኣለዉ። ምጽዳቕ ናይዞም ውዕላትን ምሕንጻጽ ዶባትን ካብ ፖለቲካዊ ስንፍና ዝመጸ ዘይኮነ፡ ሃጼ ምኒሊክ ነቲ ኣብቲ መድረኽ'ቲ ዝነበረ ጂኦ-ፖለቲካውን ታሪኻውን ሓቅታትን ልኡላውነት ጣልያን ኣብ ልዕሊ ኤርትራን ብምእማን ብፍታው ዝፈጸሞም ስምምዓት እዮም።

ምኒሊክ ካልኣይ ንዶባት ኤርትራ ክውስን ከሎ፡ ነታ ብውግእ ዓድዋ ዝተረጋገጸት ናጽነት ሃገሩ ንምዕቃብ፡ ምስ ኤውሮጳውያን ሓይልታት ሰላማዊ ዝምድናን ንምምስራትን ታሪኻዊ ሓቅታት ንምቕባልን ኢሉ እዩ ፈሪሙዎም። እዚ ድማ ብዓለማዊ ሕጊ ተቐባልነት ዘለዎ ዲፕሎማሲያዊ ስምምዕ እዩ። ስለዚ፡ ኢትዮጵያ ቀይሕ ባሕሪ ዝሰኣነትሉ ቀንዲ ምኽንያት ናይ ውሽጢ. ስንፍና ዘይኮነ፡ እቶም መራሕታ ብሕጊ ተቐቢሎም ዘጽደቑዎም ኣህጉራዊ ውዕላት እዮም። ዝም ውዕላት እዚኣቶም ሎሚ መጺኣካ "ብስንፍና ዝተገበረ" ኢልካ ምምራር፡ ንታሪኻዊ ውዕላት ሃገረ-መንግስቲ ኢትዮጵያ ምኽሓድ እዩ።

ድሕሪ ካልኣይ ውግእ ዓለም፡ ሕቡራት ሃገራት ንመጻኢ ዕድል ኤርትራ ንምውሳን ኣብ ዘካየዶ ዘተ፡ እቲ ኣብቲ እዋን'ቲ ዝነበረ ናይ ዝሑል ኲናት ፖለቲካ ዓቢ ጽልዋ ነይሩዎ እዩ። እቲ ፍሉጥ ናይ ኣመሪካ ወጻኢ ጉዳያት ሚኒስተር ጆን ፎስተር ዱለስ ኣብ 1952 ንረብሓ ኣመሪካ ኣብ ቀይሕ ባሕሪ ንምሕላው፡ ኤርትራ ምስ ኢትዮጵያ ክትጽንበር ከም ዘለዋ ገሊጹ ነይሩ። ንሱ "ብመንጽር ፍትሒ ክርአ ከሎ፡ ናይ ህዝቢ ኤርትራ ድልየት ክኽበር ነይሩዎ። ይኹን እምበር፡ እቲ ኣመሪካ ኣብ ቀይሕ ባሕሪ ዘለዋ ስትራተጂያዊ ረብሓ፡ እዛ ሃገር እዚኣ ምስ መሻርኽትና ዝኾነት ኢትዮጵያ ክትቀሓረን ግድን ገይሩዎ ኣሎ።" ብምባል ተዛሪቡ።

እቲ ኣብ 1952 ብውሳነ ሕቡራት ሃገራት 390 A(V) ዝቖመ ፈደረሽን ኤርትራን ኢትዮጵያን፡ ብሰንኪ ታሪኻዊ መሰረት ቀይሕ ባሕሪ ዘይኮነ፡ ብመሰረት ጂኦ-ፖለቲካዊ ረብሓታት ሓያላን ሃገራት ዝተወሰነ እዩ። እዚ ፍጻመ እዚ፡ ነቲ 'ኢትዮጵያ ንኣሽሓት ዘመናት ቀይሕ ባሕሪ ኣመሓዲራቶ' ዝብል ምስምስ ምሉእ ብምሉእ ዘፍሽል እዩ። ኢትዮጵያ ከኣ ክሳብ 1952 ካብ ቀይሕ ባሕሪ ፍልይ ዝበለት ወደብ-ኣልቦ ሃገር ከም ዝነበረት ዘረጋግጽ ጭቡጥ ታሪኻዊ ምስክር እዩ።

ሃጼ ሃይለስላሰ ግን ነዚ ብኣህጉራዊ

ኢትዮጵያ ቀይሕ ባሕሪ ዝሰኣነትሉ ምኽንያት፡ እቲ ዝተሃቀነ ዘይሕጋዊ ጎበጣ፡ ብመስዋእትን ቃልስን ህዝቢ ኤርትራ ስለዝተሳዕረ ጥራይ እዩ።

ውሳነ ዝቖመ ፈደረሽን እዚ ብምፍራስ፡ ኣብ 1962 ንኤርትራ ብሓይሊ. ጎቢጡ ከም መበል 14 ክፍለ-ሃገር ኢትዮጵያ ገይሩዋ። እዚ ዘይሕጋዊ ምሕዋስ እዚ፡ ን30 ዓመታት ዝቐጸለ መሪር ሓርነታዊ ኲናት ኣስዒቡ። እቲ ኲናት ብረዚን መስዋእቲ ህዝቢ ኤርትራን ድሙቕ ዓወቱን፡ ብውድቀት ስርዓት ደርግ እዩ ተዛዚሙ። ስለዚ፡ ኢትዮጵያ ንቀይሕ ባሕሪ ዝሰኣነትሉ ምኽንያት፡ "ብውሽጣዊ ስንፍና" ዘይኮነ፡ እቲ ንመሰል ርእሰውሳነ ህዝቢ. ኤርትራ ብምግሃስ ዝተፈጸመ ዘይሕጋዊ ጎበጣ፡ ብመስዋእትን ቃልስን ህዝቢ. ኤርትራ ስለ ዝፈሸለ ጥራይን ጥራይን እዩ።

ካብ ሕጋዊ መዳይ ክንርእዮ ከለና'ውን፡ ኤርትራ ኣብ 1993 ብሕጋውን ሰላማውን ህዝባዊ ውሳነ (ረፈረንዱም) ልኡላውነታ ኣረጋጊጻ እያ። እዚ ረፈረንዱም'ዚ ብሕቡራት ሃገራት፡ ብውድብ ሓድነት ኣፍሪቃ፡ ከምኡ'ውን ብኹለን ሓያላን ሃገራት ተፈሊጡን ተቐባልነት ረኺቡን እዩ። እቲ ዘገርም ድማ፡ እቲ ኣብቲ እዋን'ቲ ዝነበረ መሰጋገሪ መንግስቲ ኢትዮጵያ (EPRDF) ንናጽነት ኤርትራ ብሕጋዊ መንገዲ ተቐቢሉን ኣፍልጦ ሂቡዎን እዩ።

ሓንሳብ ልኡላውነት ኤርትራ ምስ ተረጋገጸ፡ ዶባት ኤርትራን ኢትዮጵያን ብመሰረት ሕጊ ሕብረት ኣፍሪቃ (ናይ 1964 ናይ ካይሮ ውሳነ - ዶባት መግዛእቲ ምኽባር - Uti Possidetis Juris) ክሕሎ ግድን እዩ። ድሕሪ ናይ 1998-2000 ደማዊ ውግእ ድማ፡ ክልቲአን ሃገራት ኣብ ኣልጀርስ ውዕል ሰላም ተፈራሪመን። በዚ መሰረት ዝቖመ ኮሚሽን ዶብ ኤርትራን ኢትዮጵያን (EEBC)፡ ኣብ 2002 ናይ መወዳእታን ቀያድን ውሳነ ሂቡ። እዚ ውሳነ እዚ፡ ንመሬታዊ ልኡላውነት ኤርትራን ዶባታን ዳግማይ ዘረጋገጸ እዩ። ኢትዮጵያ ድማ ነዚ ውዕል እዚ ብምፍራማ፡ ነቲ ውሳነ ክትቕበል ሕጋዊ ግዴታ ኣለዋ። ኣብ ውዕል ኣልጀርስ፡ ክልቲአን ሃገራት ነቲ ብኮሚሽን ዶብ ዝውሃብ ውሳነ "ናይ መወዳእታን ቀያድን" ገይረን ክቕበላኦ ብፊርማአን ኣረጋጊጸን እየን። መራሒ. ብልጽግና፡ ነዚ ውሳነ'ዚ ብዘይቅድመ ኩነት ከተግብሮ ምዃኑ'ውን ዳግማይ ብፊርምኡ ኣረጋጊጹ እዩ።

ብመሰረት ውዕል ሕቡራት ሃገራት ንሕጊ ባሕሪ (UNCLOS)፡ ከም ኢትዮጵያ ዝኣመሰለት ዝኾነት ወደብ-ኣልቦ ሃገር፡ ብሰላማዊ መንገዲ ብመሬት ጎረባብቲ ሃገራት ሓሊፉ ወደባት ክትጥቀምን ክትነግድን መሰል ኣለዋ። እዚ መሰል'ዚ ግን ንመሬት ልኡላዊት ሃገር ምውራር ወይ ባሕረኛ ክትከውን ቀጥታዊ መሬታዊ መሰል ምሕታት ኣይህብን እዩ። ኢትዮጵያ ሎሚ ብወደባት ጅቡቲ፡ ኬንያ፡ ወይ ሱዳን ክትጥቀም ትኽእል እያ። ካብዚ ወጻኢ፡ "ቀይሕ ባሕሪ ናትና እዩ ነይሩ" ብምባል ልኡላውነት ጎረባብቲ ሃገራት ዝዀሰ ፕሮፓጋንዳ ምኪያድ ግን ብዝኾነ ዓይነት ሕጋዊ መስመር ክድገፍ ኣይክእልን እዩ።

መራሒ. ብልጽግና፡ "ኣብ ውሽጥና ዘሎ ስንፍናን እምበር ረብሓን ድልየትን ኢትዮጵያ ደው ክብል ዝኽእል ሓይሊ. የለን" ክብል ከሎ፡ ልኡላውነት ኤርትራን መሬታዊ ሓድነታን ከም ሓደ ድኹም ወይ ዘይሕጋዊ ገይሩ'ዩ ክስእሎ ዝፍትን ኣሎ። እዚ ኣተሓሳስባ እዚ፡ ከምቲ ኣብ መበል 19 ክፍለዘመን ዝነበረ ናይ ምስፍሕፋሕ ጥሙሕ ካብ ምንጽብራቕ ንላዕሊ. ካልእ ትርጉም የብሉን ጥራይ ዘይኮነስ፡ ምስ ናይ መበል 21 ክፍለዘመን ዲፕሎማሲን ሰላማዊ ምትሕግጋዝን ዘይከይድ እዩ። ነዚ ሓቂ እዚ ብምግሃስ ብ"ስንፍና" ምምኽናይ ግን፡ ንህዝቢ ኢትዮጵያ ብሓሶት ታሪኽ ንምስሓትን ኣብ ዘይድለ ዞባዊ ጎንጺ ንምእታውን ዝዓለመ እዩ።

ኣብዚ እዋን'ዚ ዞባ ቀርኒ ኣፍሪቃ ብዝተፈላለዩ ጸጥታውያንን ቁጠባውያንን ብድሆታት ኣብ ዝሕመሰሉ ዘሎ እዋን፡ ከምዚ ዓይነት ናይ ታሪኽ ጥምዘዛን ንልኡላውነት ጎረባብቲ ሃገራት ዝትንክፍ ዘረባታትን ምስንዳው፡ ነቲ ዘሎ ቁስሊ. ዘጋድድ እምበር ሰላም ዘምጽእ ኣይኮነን። መራሒ. ብልጽግና ነዚ ዘረባ'ዚ ክዛረብ ከሎ፡ ንህዝቢ. ናብ ዘይድለ ሃገራዊ ስምዒትን ግጭትን ዝደርኽ ባይታ'ዩ ዝፈጥር ዘሎ። እዚ ድማ ንዲፕሎማሲያዊ ስርዓትን ሰላምን ዝጻረር እዩ።

ብጥቕልሉ'ምበኣር፡ መራሒ. ብልጽግና ዘስመዖ መደረ፡ ታሪኻዊ ጭብጥታትን ሕጋዊ ሓቅታትን ኣዝዩ ዝጠሓሰ ሃለውለው እዩ። ኢትዮጵያ ቀይሕ ባሕሪ ዝሰኣነትሉ ምኽንያት ብሰንኪ "ስንፍና" ዘይኮነ፡ እቲ ንዓመታት ዝቐጸለ ዘይሕጋዊ ጎበጣ ኤርትራ ብመስዋእቲ ህዝቢ. ኤርትራ ስለ ዝፈሸለን፡ እዚ ድማ ብሰላማዊ ረፈረንዱምን ኣህጉራዊ ውዕላትን ስለ ዝተረጋገጸን እዩ። ዞባዊ ምርግጋእ፡ ሰላምን ምትሕግጋዝን ንታሪኽ ብምጥምዛዝን ጎረባብቲ ሃገራት ብምፍርራሕን ዘይኮነ፡ ንልኡላውነትን ዶባትን ኩለን ሃገራት ብምኽባር፡ ብሓባራዊ ረብሓን ሰላማዊ ዲፕሎማሲን ብምስራሕ እዩ ዝመጽእ። ታሪኽ ክቕየር ኣይክእልን እዩ፡ ሕጋዊ ውዕላት ድማ ክሳብ መወዳእታ ጸኒዖም ዝነብሩ ሓቅታት እዮም።

- - - - - - - -

ሎሚ ኣብ ERI-TV

ሰዓት	መደብ
12:00	ሃገራዊ መዝሙር
12:05	ዜር ፈረንሳ መበል 16
12:30	ዜና (ትግርኛ)
12:45	ዜና ስፖርት
12:55	ምህዞን ሰንዓን ኣብ ኤክስፖ
13:30	ዜና (ዓረብ)
13:45	ቴራብ
14:20	ቀስተ ድሕነት
14:45	ፍረ ጻዕሪ
15:20	ህርመት
16:25	ማህደር
17:00	ዜና (ትግርኛ)
17:15	ሌላ
17:30	ዜና (ዓረብ)
17:45	መደብ ማእገር
20:00	ዜና (ትግረ)
20:15	ዜና ስፖርት
20:25	መልሲ. ኣብ መስመር
21:00	ዜና (ትግርኛ)
21:25	ሰነዳዊት ፊልም "ትም ምባል ስለ ዝመረጸ"
22:00	ዜና (ዓረብ)
22:10	ማዕናሚ. ደንበ ቀልዑ ኣብ ኤክስፖ
22:30	ዜና (እንግሊዝ)
22:40	መደብ ፈስቲቫል ብዓረብ
23:00	ፈንቅል

ጸጋታት ባሕሪ

ንግዳዊ ምግፋፍ ዓሳ

መርሃዊ በየነ

"ንግዳዊ ምግፋፍ ዓሳ" ክበሃል እንከሎ ማያዊ መዓዲ፣ ከም ዓሳን ካልኦት ፍጥረታት ማይን ንረብሓ ተባሂሉ ዝፍጸም ዓይነት ስርዓት ምግፋፍ ዓሳ እዩ። ንግዳዊ ምግፋፍ ዓሳ ኣብ ማእከል ባሕርታትን ውቅያኖሳትን ንህርያዊ ጸጋታት ሰራሓት ዓሳ ንምምዝማዝ ዝፍጸም መስርሕ ኮይኑ፣ ዝፍ መጠን መዓዲ ንብዙሓት ሃገራት ብምዕዳል ሚልዮናት ሰባት ብምጥዋር ልዑል ኣበርክቶ ይገብር። ገፊፍቲ ዓሳ ነዚ ዓይነት ምግፋፍ ዓሳ፣ ዓቢ ቀጠባዊ ረብሓን እቶትን ስለ ዝረኽቡሉ፣ ዋላ ናብቲ ኣዝዩ ሓደገኛ ዝበሃል ዓመቑቲ ውቅያኖሳት ብምእታው ዝኻዕበተ ምህርቲ ዓሳ ኣብ ምሕፋስ ይጽመዱ።

ብዙሆ ልዑል መጠን ምህርቲ ዓሳን እቶትን ኢንዱስትርያዊ ምግፋፍ ዓሳ ተባሂሉ'ውን ይፍለጥ እዩ። እዚ ዓይነት ስርዓት ምግፋፍ ዓሳ ኣብ ዝተፈላለዩ ማሕበራዊ መራኸቢታት ንኣገዳስነቱን ረብሓታቱን ዝምልከት ብዙ ኸታታሊ ክቐርብ ብምጅማሩ ከኣ፣ ኣገዳስነቱ ኣዝዩ ዓብዩ ብዓብይቲ ኮርፖረሽናትን ብንኣሽቱ ሰድራቤታትን ዝውሃን ልዑል መጠን ኣታዊ ዝርከቦ ኣዝዩ ኣገዳሲ ጽላት ክኸውን ክኢሉ።

ብንግዳዊ ምግፋፍ ዓሳ ዝተፈላለዩ ዓይነት ዓሳታት ከም ቱና፣ ሳልሞን፣ ዴራክ፣ ቸርኒያ፣ ጋምበረ፣ ክላም፣ ስኩድን ክራብን ካልኦትን ብዉሒ ከም ዝግፈፉ ይግለጽ። ከንፈ ዘለዎም ዓሌታት ዓሳ ኣብ ዕዳጋ ብዙሕ ኣታዊ ዝርከቦም ክኾኑ እንከለዉ፣ ድርዒ ዘለዎም ዘይዓጸምቲ ዓሳታት ከኣ ዝያዳ ዓለምለኻዊ ኣገዳስነትን ጠለብን ስለ ዘለዎም ኣብ ንግዳዊ ስርሓት ዓሳ፣ ዓቢ ግምት ዘውህቦም ምኳኖም ይግለጽ።

ገለ ካብቲ ኣገደስቲ ረብሓታት ንግዳዊ ምግፋፍ ዓሳ ንምጥቃስ፣

- ኣብ ምርግጋጽ ውሕስነት መዓዲ ዓቢ እጃም የበርክት።
- ናይ ወጻኢ ሸርፊ ብምኽዓብ ዓቢ ቀጠባዊ ዕብየትን ረብሓን ኣለዎ።
- ናይ ስራሕ ዕድላት ብምፍጣር፣ ሸቕለት ኣልቦነት የጉድል።
- ኣታዊታት ብምዕባይ ኣብ ምምሕያሽ መነባብሮ ቀሊል ዘይኮነ ኣበርክቶ ይገብር።

ነዚ ዝተገልጸ ረብሓታት ንምውሓስ፣ ከምኡ'ውን ወጽኢት ንግዳዊ ምግፋፍ ዓሳ ዘዕቢ ረቛሒ፣ ዓይነት ናውቲ መግፈፍን ሜላ ኣገባብ ኣጋፋፋን እዩ።

ናውቲ መግፈፊ ንግዳዊ ምግፋፍ ዓሳ

- **ሰኪዕት መጅሓፍ (ትራውል)**

ሰኪዕት መጅሓፍ ናይ መንቆርቆር ቅርጺ ዘለዎ ኣብ ታሕተዋይ ክፋል ናይ ባሕሪ ወይ ኣብ ላዕለዋይ ክፋል ናይ ባሕሪ ብሓንቲ ወይ ብኽልተ መራኽብ እናተጐተተ ዝስሓብ ናውቲ መግፈፊ ዓሳ እዩ። ሰኪዕት መጅሓፍ ኣብ መውዳእታ ጫፉ ክረጺት ስለ ዘለዎ፣ ዓቐን ዓይኒ ናይ'ዚ ክረጺት (mesh size) ከኣ ነቶም ዝተሓዙ ዓሳታት ብዓይነቶምን ዓቐኖምን ከም መቈጻጸሪ ኮይኑ ኣብ ግዜ ምግፋፍ የገልግል።

ናይ ታሕቲ ሰኪዕት ትራውል ኣብ መስርሕ ምግፋፍ ዓሳ ኣብ ታሕተዋይ ክፍል ናይ ባሕሪ ብመራኽብ እናተሳሕበ ኣብ ታሕቲ ዝነብሩ ዓሌታት ዓሳ

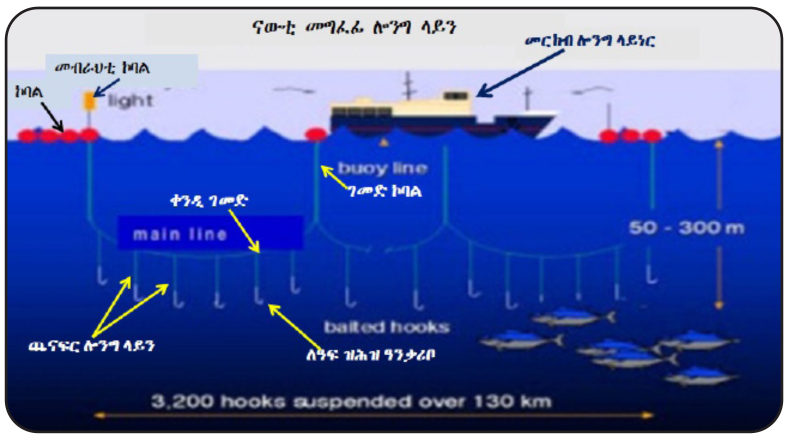

ናውቲ መግፈፊ ሎንግ ላይን

ንመግፈፊ ዘገልግል ናውቲ'ዩ። እቲ ኣብ ማእከላይ ክፋል ጸፍሒ ባሕሪ ዝድርቡ፣ ኣብ ላዕለዋይን ማእከላይን ጸፍሒ ባሕሪ ንዝርከቡ ክንፈ ዘለዎም ዓሌታት ዓሳ ንምግፋፍ ዘገልግል ሰኪዕት እዩ።

እዚ ዓይነት ናውቲ መግፈፊ ብኣልማማ ዘድልን ዘየድልን ስለ ዝገፍፍ፣ ዘይምዕሩይ ምዝመዛ ዘኸትልን፣ ኣብ ስርዓተ ማሕደሮ ከም ዕንባባታት ባሕሪ ከኣ ኣዕናዊ ብምኳኑን ብተመራመርቲ ስነ-ሂወታውያንን ተጣበቕቲ ምሕደራ ኣከባብን ብዙ ተኻዪደ መጽናዕቲ፣ ተጠቃምነት ናይዚ ሰኪዕት ብሕጊ ተደሪቱ ክሰርሕን ኣብ ብዙሕ ከባቢታት ከኣ ከም ዝእገድን ተገይሩ እዩ። እዚ ይኹን'ምበር፣ ኣብ ንግዳዊ ምግፋፍ ዓሳ ሓደ ካብቶም ኣዝዮም ኣገደስቲ ናውቲ መግፈፊ ዓሳ ምኳኑን፣ ክሳብ ሕጂ ኣዝዩ ዝተራቐቐ ጥንቃቐን ኣጠቓቕማን ብምኽታል፣ ኣብ መዓላ ዘሎ ናውቲ መግፈፊ ምኳኑን ግን ክዘንጋዕ ዘይብሉ ሓቂ እዩ።

- **መጻወድያ ናውቲ መግፈፊ ዓሳ፣**

እዚ ዓይነት ናውቲ መግፈፊ ዓሳ ቀዋሚ ወይ ካብ ቦታ ናብ ቦታ ዝንቀሳቐስ፣ ዓሳ ንኽኣትዎ መእተዊ ዝሃበሮ፣ ምስ ኣተወ ግን መምለሲ ዘይብሉ፣ ወይ ዓሳ ንኽወጽእ ኣጸጋሚ ኮይኑ ዝስራሕ እዩ። ከባብያዊ ኩነታት፣ ባህሪ ናይ ዝተሓዙ ዓሳታት ኣብ ግምት ብምእታው ብዙሓት ዓይነት መጻወድያ ዓሳ ካብ ዝተፈላለዩ ነገራት ማለት ካብ ዕንጸይቲ፣ ሻንበቆ፣ ስልኪን ሰኪዕትን ክስርሑ ይኽእሉ። እቲ ዝተሓዘ ዓሳ ኣብቲ ሰኪዕት ምስ ኣተወ ብህይወት ስለ ዝተሓዘ፣ ኣብ ብቐዓት ናይ ዝግፈፉ ዓሳ ልዑል ክኸውን እንከሎ፣ ዘየድሊ ካብ ዕላማ ወጻኢ ዝተታሕዘ ዓሳ ከኣ ብህይወት ናብ ባሕሪ ክትመልሶ ዘኽእል ናውቲ መግፈፊ ዓሳ እዩ።

- **ሰኪዕት ፐርሰይን ወይ መከበ**

ሰኪዕት ፐርሰይን ሓደ ካብ ኣገደስትን ኣካታዕትን ናውቲ መግፈፊ ዓሳ እዩ። እዚ ናውቲ መግፈፊ ምድላይ፣ ምህዳንን ምሓዝን መስርሓት ዝፍጸሙ ኮይኑ፣ ቀንዲ ዕላማኡ ብጉጅለ ንዝነብሩ ኣብ ጸፍሓዊ ክፋል ባሕሪ ንዝርከቡ ዓበይትን ደቀቕትን ዓሳታት ኣብ ክቢ ብምእታው፣ ጠርኒፉ ኣብ ከረጺት ከም ዝኣቱ ይገብር።

እዚ ናውቲ መግፋፊ ዓሳ ኣገባብ ኣሰራርሓኡ ኣብ ታሕተዋይ ክፋሉ ንታሕቲ ዘጥሕሎ ክብደት፣ ኣብ ላዕለዋይ ክፋሉ ከኣ ዘንሳፍፎ ክረብ ዝተገጥመሉ፣ ኣብ ንኡስ መጠን ምግፋፍ ዓሳን ኣብ ኢንዱስትሪውያን ምግፋፍ ዓሳን የገልግል። ኣብ ንኡስ መጠን ስርሓት ዓሳ ዘገልግል ፐርሰይን፣ መስርሕ ምግፋፍ ዓሳ ብሓይሊ ጉልበት ሰብ ዝፍጸም ክኸውን እንከሎ፣ ኣብ ኢንዱስትርያዊ ስራሓት ዓሳ ግን ንምዝርጋሕን ምስሓብን ሰኪዕት ዘገልግሉ መሳርሒታት ምሳታ ጃልባ ተገጣጢሞም ስለ ዝሰርሑ፣ ኩሉ መስርሕ ብመካኒካዊ ኣገባብ ይካየድ።

ሰኪዕት ፐርሰይን ካብቶን ዝኣሳ ጀላቡ ጀሚርካ ክሳብ እተን ዝዓበያ ናይ ውቅያኖሳት መራኽብ ዝጥቀማሉ ብዓለም ደረጃ ሰፊሕ ተቐባልነት ዘለዎ ሰኪዕት እዩ። መስርሕ ምግፋፍ ሰኪዕት ፐርሰይን ብሓንቲ ወይ ክልተ ጃልባ ክካየድ ይኽእል። እቲ ቀንድን ብዓለም ደረጃ ዝውቱርን ግን፣ ብሓንቲ ጃልባ ዝካየድ መስርሕ ምግፋፍ እዩ። ብርሃን ተጠቒምካ ኣብ ግዜ ለይቲ ዝካየድ መስርሕ ምግፋፍ ስለ ዘሎ፣ ኣብ ሓደ ግዜ ናይ ምግፋፍ መስርሕ ብዙሕ ቶናት ዓሳ ናይ ምሓዝ ዓቕሚ ኣለዎ።

- **ናውቲ መግፈፊ ሎንግ ላይን**

እዚ ዓይነት ናውቲ መግፈፊ ዓሳ፣ ብቐንዲ ገመድን (mainline) ኣብ ተመሳሳሊ ርሕቀት ዝተሳገሩ ዓንቃሪቦ ዘለዎም ጨናፈራትን (branchlines) ዝቖመ ኮይኑ፣ ኣብ ባሕሪ ምስ ተዘርገሐ ካብ ርሑቕ መታን ክርአ፣ ሓላሊፉ ዓበይቲ ክረባት (ኮባል) ወይ ባንዴራ ይግበረሉ። ናይ ታሕቲ ሎንግላይንን ናይ ላዕሊ ሎንግላይንን ተባሂሉ ኣብ ክልተ ይኽፈል። ኣብ ላዕለዋይ ጸፍሕን ኣብ ታሕቲ ባሕሪን ዝነብሩ ዓሳታት ንምግፋፍ ዘገልግል ናውቲ መግፈፊ ዓሳ እዩ። ኣብ ጫፍ ዓንቃሪቦ ዓሳ ንመስሓቢ ለዓፍ (መዓዲ ዓሳ) ይግበረሉ።

እዚ ዓይነት ናውቲ፣ ነቶም ቀንዲ ዕላማ ዝተገብረሎም ዓሳታት ለዓፍ ወይ መዓዲ ኣብ ዓንቃሪቦ ብምግባር፣ ነቲ ናውቲ ኣብቲ ከበቢ ወይ ሰፍራ ናይቶም ዓሳታት ዝነብሩሉ ከም ዝዘርጋሕ ይግበር። ሚዛን ናይ'ቲ ሰኪዕትን ክብደትን ምስቲ ዘንሳፍፎ ኮባል ተሳንዩ ስለ ዝሰርሕ ከኣ፣ ኣብቲ ዝመረጽካዮ ናይ መግፈፊ ቦታ ክዝርጋሕ ይኽእል። ኣብ ኣከባቢ ዘውርዶ ዕንወት ኣዝዩ ውሑድ'ን ኮይኑ ዝደለኻዮ ዓሳ ጥራይ መሪጹ ዝሕዝን ብምኳኑ ከኣ

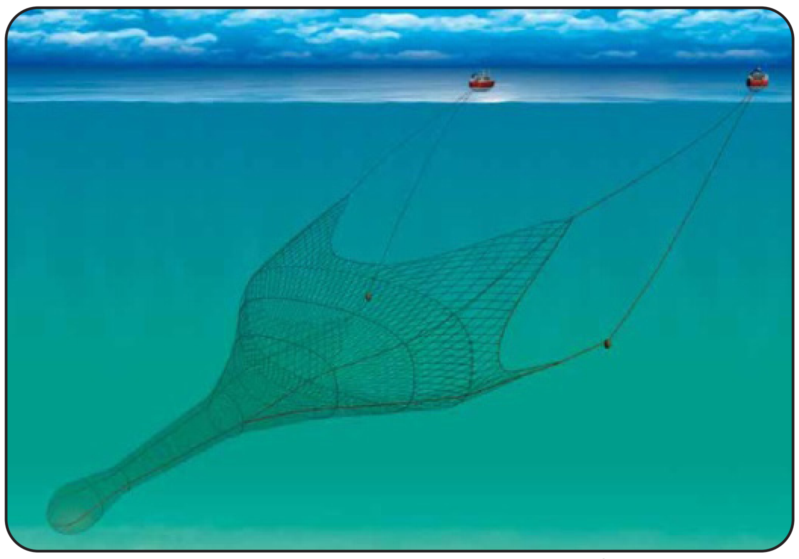

ብክልተ መራኽብ ዝጉተት ሰኪዕት መጅሓፍ

ኣከባብያውን ንግዳውን ረብሓኡ ኣዝዩ ብሉጽ እዩ። ሓደ ካብቶም ካብ ንኡስ መጠን ምግፋፍ ዓሳ ክሳብ እቶም ዓበይቲ መራኽብ ዘውሃን ናይ ኮርፖረሽናት ኢንዱስትርያዊ ምግፋፍ ዝጥቀምሉ ዝበለጸ ናውቲ መግፈፊ እዩ።

ኣሉታዊ ሳዕቤን ንግዳዊ ምግፋፍ ዓሳን ክግበር ዘለዎ ጥንቃቐታትን

ንግዳዊ ምግፋፍ ዓሳ ከንጸ እቲ ዘለዎ ኣገዳሲ ረብሓታት፣ ኣብ ህይወትን ኣከባብን ዝተፈላለየ ሓደጋ ዝፈጥር ኣሉታዊ ሳዕቤናት ኣለዎ። ስለዚ ነቲ ዝርከብ ረብሓ ጥራይ ዘይኮነ ክርኢ ዘለዎ፣ ክፈጥሮ ዝኽእል ኣሉታዊ ሳዕቤን ተገምጊሙ፣ ብጥንቃቐን ንህዝብን ንስነ-ህይወታውያንን ብዘይሃሲ መንገዲ ክትግበር ከም ዘለዎ ክዝንጋዕ ኣይግባእን።

- **ኣብ ህይወት ዝፈጥሮ ሓደጋ**

ንግዳዊ ምግፋፍ ዓሳ፣ ረብሓ ቀዳምነት ሂቡ ስለ ዝሰርሕ፣ ንድሕነት ባሕረኛታት ገፈፍቲ ዓሳ፣ መራኽብ ምግፋፍ ዓሳን ንብረትን ዝሕሉ ግቡእ ናይ ድሕነት ሕግን መስርሒታት ድሕነትን ስለ ዘይከተል፣ ኣብ ህይወት ገፈፍቲ ዓሳን ንብረትን ቀሊል ዘይኮነ ሓደጋታትን ጉድኣትን ከስዕብ ከም ዝጸንሐ ዝተፈላለዩ መጽናዕትታት ይገልጹ። ንኣብነት፣ ኣብ ሕቡራት መንግስታት ኣመሪካ ኣብ ዓመተ 2000-2006 ካብ 100,000 ገፈፍቲ ዓሳ ናይ 115 ሞት ከም ዘጋጠመ ይግለጽ። ገለ ካብቶም ንሞት ዘቃልዑ ምኽንያታት ንምጥቃስ፣

- **እኹል መከላኸሊ ሓደጋታት ዘይምህላው፣**
- ሕማቕ ኩነታት ኣየር ዝፈጥሮ ሓደጋ፣
- ካብ ዓቕን ዝሓለፈ ዘይግቡእ ሰዓታት ስራሕ ዝፈጥሮ ብርቱዕ ድኻም፣
- ኣብ ምግፋፍ ዓሳ ሓደገኛ መሳርሒታት ብምጥቃም ዝመጽእ ሓደጋ፣
- እኹል ኣፍልጦን መረዳእታን ኣብ ኣጠቓቕማ ናይ ድሕነት መሳርሒታት ዘይምህላው፣

ካልእ ንግዳዊ ምግፋፍ ዓሳ ኣብ ቀጻልነት ኣጠቓቕማ ጸጋታትን ድሕነት ስነ-ህይወታውያን ብዙሕነትን ከምቲ ዝድለ ጥንቃቐ ሂቡ ዝሰርሕ ኣይኮነን፣ ከምኡ ስለ ዝኾነ ከኣ ኣብ ሓደ ዕላማ ዝተጉብረ ዓሳ ክሳብ ጽንተት ዝበጽሕ ክግፈፍ ልዑል ተኽእሎ ኣሎ። ንጸጋታት ዝከላኸል ሕግን መቈጻጸርን ብዘይምግባር ብዙሓት ጸጋታት ዓሳ ብሰንኪ ንግዳዊ ምግፋፍ ዓሳ ኣብ ደረጃ ጽንተት ዝበጽሑ ከም ዘለዉ መጽናዕትታት ይገልጹ። ስለዚ ንግዳዊ ምግፋፍ ዓሳ ክንጸ'ቲ ዘለዎ ኣገዳስነት፣ ብጥንቃቐን ድሕነት ህይወት ብዘሕሉን ክትግበር ኣገዳሲ ይገብሮ።

- **ኣብ ኣከባቢ ዝፈጥሮ ሓደጋ**

ንግዳዊ ምግፋፍ ዓሳ ናይ ማይ ጸጋታት ክፋረዩሉን ክነብሩሉን ዝኽእሉ ኣከባቢ ከዕንዉ ካብ ዝኽእሉ ምግፋፍ ዓሳ ኣብ ቅድሚት ይስራዕ። ህይወታውያን ክነብሩሉን ክፋረዩሉን ዝኽእሉ መሳፍሮታት የዕኑ። ካልእ ዝተፈላለየ ጉሓፋት ኣብ ማያት ውቅያኖስን ባሕርታትን ብምጉሓፍ ኣከባቢ ከም ዝበከል ይኸውን። ብኡ ከኣ ህይወታውያን ንኽጠፍኡ ባይታ ይፈጥር። ነቶም ዘድልዩ ዓሳታት ንምግፋፍ ብኣማኢት ኣሽሓት ቶናት ዝቖጸሩ ካልእ ጸጋታት ኣከባቢ ብምጉሓፍ ዝዓበየ ዕንወት ኣከባቢ የውርድ።

ንኣብነት ውድብ መግቢን ሕርሻን ከም ዝሕብሮ፣ 25% ካብቶም ዝግፈፉ ዓሳታት ብጌጋ ተገፊፎም ናብ ባሕሪ ዝጉሓፉ እዮም። እቶም ኣብ ዕዳጋ ትሑት ብቕዓት ዘለዎምን ትሑት ዓቐን ዘለዎምን ተባሂሎም ዝጉሓፉ ኣብዚ ዝተጠቕሰ ሚእታዊት ዝጠቓለሉ እዮም። ብተወሳኺ ቀንዲ መንበሪ፣ መዕቆብን መፋረይን ዝኾነ ዕንባባታት ባሕሪ ስለ ዝዕኑ፣ ኣብ ምቕያር ኣከባቢ ልዑል ኣሉታዊ ጽልዋ ይጸውት። ስለዚ ንግዳዊ ምግፋፍ ዓሳ ኣብ ከባብያዊ ስነ-ማሕደሮ ዘውርዶ ሃሰያ ምሓር ልዑል ብምኳኑ፣ ኣቓልቦ ክወሃቦ ዘለዎ ዓይነት ምግፋፍ ዓሳ እዩ።

መራኽብ ንግዳዊ ምግፋፍ ዓሳ

ብምትሕብባር ሚ/ሪ ሃብቲ ባሕሪ ዝዳለ ዓምዲ

ሪፖርታዥ

ቁሸት ዞባታትና፡ መርኣያ ክብርታትና

ኣብርሃም ዘርአ (ወዲ-ሃለቃ)

ስእሊ - ሳልሕ ዓብደልቃድር

ዓመት መጸ ኣብ ቀጽሪ ኤክስፖ ዝአንገድ ሃገራዊ ፈስቲቫል፡ ህዙብና ብሃንቀውታ ዝጽበዮ ሃገራዊ ንግደት እዩ። ካብዮ መላእ ኩርንዓት ሃገርና ድማ፡ ነጋድያን ካብ ወጻኢ ከይተረፈ ሓቢሮም ኣብ ሓደ ቀጽሪ ዝቖንጽሉ-ቅንያት ምትእኽኻብን ሓድነትን ኤርትራውያን እዩ። ኣብ ሓደ ደንበ ኩይኖም፡ ሃገራዊ ፍቕሮምን ጥምረቶምን ዘደልድሉ ዒቢ ኣጋጣሚ። ካብ ርሑቕን ቀረባን ዝደለዩዎ ሸሻይ ኣዚዞም ከኣ፡ እንተስ ኣብ ኣብያተ ሚሽን ሰዋን፡ ቤት መግብን መስተን፡ እንዳ ጀበናን ልስሉስ መስተን ምስ ፈተውቶምን ቤተ-ሰቦምን ኣብ'ዚ ቀጽሪ ሓድነት ወጃዕጃዕ ክብሉ ይቐንዩ። ከም'ዚ ኣልካ እንክትጥምቶም ጸባቐ ኤርትራውያን ጉሊሖ ይረኣየካ። ኣብ ፈስቲቫል ደቂ ሓደ ልቢ።

ኣብ ፈስቲቫል እቲ ዝጠዘሐ ነጋድያን ዘለዎ፡ ማለት ህዝቢ ደቁ ሒዙ ዘወር ዝብሎ ቁሸት ዞባታትና እዩ። ኣብ ቁሸት ዞባታትና ነፍሲ-ወከፍ ቁሸት ናታ ዓለም እዩ ዘለዋ። ግን ከኣ ኩለን እተን ዓለማት ተደማሚረን ሓንቲ ዓባይ ዓለም የቑማ። ነፍሲ-ወከፍ ኣናተን ምስጢር ኣለወን። ሕጂ'ውን ተደማሚሩ ሓደ ምስጢር እዩ ዝኸውን። ነፍሲ-ወከፍ ቁሸት ከኣ፡ ናታ ባህልን ልምድን፡ ትርኑዕ ትሕዝቶን ኣለዋ። ተደማሚሩ ድማ፡ ሓደ ባህሊ የቖውም። እቲ ኣሃዛት ንሓድሕዱ ተጠማሚሩን ተዘርዚሩን ብዘይብተኽ ፈትሊ ንሓደ ነገር ይገልጽ። ንናይ ነፍሲ-ወከፍ ምስሊን መንፈሳዊ ወህደትን ብሄራትና የንጸባርቕ።

ሽፋሽቲአን ዞባታትና፡ ኣናተን ቁሸታት ኣብ ሓንቲ ቀጽሪ ምድኳነን እምበር፡ እተን ሽፋሽተ ንጽል ባህልታተን ምስጢራትን ተደሚሩ ሓደ ንምዃን እዩ። እቲ በደጋላ ቀርበት'ዩ፡ እቲ ሓርቢ ቀርበት እዩ። ብብሌን ጸውዓዮ ብኩናማ፡ ብትግርኛ ጸውዓዮ ብሳሆ እቲ እንታይነቱ ዝልወጥ ኣይኩነን - ሓደ እዩ። ኣብ ነንበይኑ ቦታን ኩርናዕን ምስ ተቐመጠ ግና፡ ዘይወሃሃድ መንነት ዘለዎ ይመስል ይኸውን። ኣብ ሓደ ቀጽሪ ምስ ተራኸበ ግን፡ ብዓል ሓደ መንነትን ምስጢርን ምዃኑ ይንጸር'ሞ፡ ኣብ ሓደ ቅርዓት ምርኻቡ ዒቢ ወህደት ይፈጥር። ፈስቲቫል ደቂ ሓደ ልቢ፡ ፈስቲቫል ወህደትን ሰኔትን ስለዝኾኑ።

እቲ ሰኪዑት መትሓዚ ቶፋ ኣብ ጭሕን ተኽሊ ወይ ስርሓት ላኻ እዩ ተሰሪሑ። እቲ ዓሱማ'ውን ንሱ እዩ መንነቱ። ብሄረ ትግርኛ ካብ ጭሕጉ ዒቃ ብሄረ ኩናማ ግን፡ ካብ ዱማ ስለዝሰርሕዎ፡ ኣኣብ ዝተፈላለየ ቦታኡ ክኑብር እንከሎ፡ ነንበይኑ ምስጢርን ትርጉምን ዘለዎ ይመስል ይኸውን፣ እንተኾነ እዞም ንብረታት ኣብ ሓደ ደንበ ምስ መጽኡ፡ ሓደ መንነትን ክብርታትን ከም ዘለዎም ይንጸረልካ። ፈስቲቫል መገጸር ክብርታትና ስለዝኾኑ። ብኹለን ብሄራትና ኑቲ ዋልታ ካብ ዕንጸይቲ ሰሪሕካዮ ካብ ሓጺን፡ ካብ ጉማ ሰሪሕካዮ ዋላ ካብ እዝኪ ሓርማዝ፡ ዋልታ ምዃኑ ኣይተርፎን እዩ። ኩሉ ዋልታ ንጸላእቱ እዩ ዝከላኸል፡ ንኽብርታቱን መንነቱን እዩ ዝሕሉ፡ ኣብ መታሕትን ከበሳን ስለዝቐመጥ ነንበይኑ ክመስል ይኽእል ይኸውን፡ እንተኾነ እቲ ኣገልግሎቱ ሓደ እዩ።

ሽፋሽተ ቁሸታት ድማ፡ ኣብ ጽላል ሓንቲ ቀጽሪ ዓመታዊ ምርኻቡ እምበኣር ተደማሚሩ ንሓደ ነገር ስለ ዝገልጽ እዩ። ብቐንዱ ዕላማ ፈስቲቫል ንዕቃብ ባህላዊ ውርሻ ስለ ዝኾየድ። ሓምሓም ተባሂሉ ካንካሉ፡ ማይ ሓዘሉ ዋላ ጸባ ኩሉ ሓደ እንደኣሉ፡ ሓደ ሱር መንነት እዩ ዘለዎ። ካብ ነንበይኑ ቦታታት ዝመጽአ ህዝቢ ተደማሚሩ 'ኣህዙብ' የቖውም ይኸውን። ብዙሓት ዞባታት ምስ ተደመራ'ውን፡ ዞባታት የቑማ ይኾና። ዞባታትና ግና፡ ምስ ተደመራ እየን ሓደ ዝኾና። እህዋ ድማ፡ ብሓባር ኣብ ሓደ ቀጽሪ ሓደ ምዃነን መመለሰን የጽራን ይነግራ። ካብዚ ዝዓቢ መልእኽቲ ዋላ ሓደ የለን። ኣብ ኣግኡት ንወለድ ኣብ ህድሞ፡ ኣብ ርሻን ንዕበ ዋላ ኣብ ሰቐላ እቲ ሱር መንነትናን መሰረትናን ኩሉ ሓደ እንደኣሉ። ዓመት-ዓመት ኣብ ትሕቲ ሓንቲ ጽላል ዓባይ ዳዕሮ ምርኻብና ከኣ፡ ወህደትን ምልክትን ሱር ጨናፍር ዳዕሮ ዓደቦና ፈስቲቫልና ስለዝኾነ እዩ። ስለ'ዚ እዩ እምበኣር፡ ጽባቐናን ጥምረትናን ኣብ'ዚ ኣጋጣሚ'ዚ መመለሱ ዝጉልሕ።

ባህላዊ መስተ ዱማ፡ ኣይፋ፡ ስዋ ብዓንገድ ሰቲኻዮ ብሸሎኻ ባህላዊ መስተ ስዋ ምዃኑ ኣይተርፎን እዩ። ማይ ኣብ ካንካሉ ኣቐሚጥካዮ ኣብ ዕትሮ ማይ ምዃኑ ኣይተርፎን። ካብ ሓንቲ ዓይኒ ማይ ይፍልፍል ምህላዉ ግን ብሓባር ምስ ቀደሕካዮ ኢኻ ትፈልጦ። ነፍሲ-ወከፍ ዞባ፡ ንባህሊ ናይተን እትጠምረን ብሄራትን ንጸጋታት ናይቲ ዞባ ዘንጸባርቕን ትሕዝቶ ሒዙ፡ ዓመት መጸ ኣብ ሓንቲ ቀጽሪ ወይ ቅርዓት ምእንጋዳ እምበኣር፡ ካብ ሓንቲ ዓይኒ ማይ ብዝፈልፈለ ሓቒቕ ከም እንረዊ እዩ ዝጉልሓልና።

ኣብ ፈስቲቫልና ከም ቁሸት ዞባታት ገይሩ ዝምስጥ ምርኢት ትሕዝቶታት የለን ክበሃል'ውን ይከኣል እዩ። ኣብ'ዚ ኢኻ ንባህልን ወግዒን፡ ልምድን ማይ ዝሓዘ ዕትሮን ኣብ መንደቕ ናይ'ቲ ገዛ ዝተሰቐለ ሰፍኢን ሚሐን፡ ቅርጫትን ሰተታን፡ ምራን ቀደም ምስ ከርፈሱ፡ ምሳር ምስ ፋሱ፡ ጻሕሊ ምስ መኾምብያን ጉፍ ይብለካ። እቲ ኣቀማምጣ ናቱ ትርጉምን ምስጢርን ኣለዎ።

ብሓፈሻ፡ ኣብ ምድሪ ቤትን ኣብ ውሻጠን፡ ኣብ ኩተራን ገበላን ዝቐመጡ ኣቑሑት ንባዕሎም ናቶም ምኽንያታት ኣለዎም። ኣብ ውሻጠ እንዳ ስዋ መኹባዕትን ዕትሮን ኢኻ ትረክብ። ብፍላይ ምስ ሱብኣይ ዝተኣሳሰሩ ኣቑሑት ኣይትረኽበሉን። ምስጢር ናይ'ታ ጸብብ ክፍሊ ከኣ ንሰበይቲ ደኣምበር፡ ንሱብኣይ ከም ዘይምልከት ይሰወጠካ። መግቢ ንምድላውን ንምቕራብን ዝሕግዙ ኣቑሑት'ውን የብሉን። ምስ ምድላው መትን እትላለዩ። ኣብኡ ኢኻ ንመንፈስን ምስጢራት ሓድነትካን ምስሊ ብዙሕነትካን ጽባቐኻን ኣጥዒኻ እትፈልጦ። ሸዑ ኢኻ ድማ ምስ ሎሚን ጥንትን ፊት-ንፊት ተራኺብካ እተዋግዕ። ናይ ሎሚን ዘመን እኒ-እኒን መሳርሒታት ናቱ መግለጽን ቋንቋን ኣለዎ። ንቤተ መዘክር ዛንታታት እዩ ዝነግር። ፈስቲቫል ቤት-ሰቡናን ዕቃብን እዩ። ንሕሉፍ ዘዘኻኽር፡ ጉዕዞ ተብላሓትናትን ትምህርትን እዩ። ንብልሒ ከባቢኻ ዝነግር እዩ።

ንኣብነት፡ ኣብ ቁሸት ዞባ ደቡብ ዘሎ ህድሞ ብሄረ ትግርኛ እትው ክትብል እንከለኻ፡ ነዊትን ኣርዑትን'ዩ ኣብ ኣፍደገ ልዓት ናይ'ቲ ህድሞ ተሰቒሉ ዝጸንሓካ። ኣርዑት ንምንታይ ይጠቅም ከይፈለጥካ፡ ምስ ደገ እምበር ምስ ውሽጢ ዘተኣሳስር ነገር ከም ዘይብሉ፡ ክትርዳእ ድማ ኣይትጸግምን። ኣብ ውሽጢ ናይ'ቲ ህድሞ ምስ ኣተኻ ድማ፡ ኣብ ሰረጋላ ናይ'ቲ ገዛ እትብርህ ቀንዴል ኮፍ ኢላ፡ መዲድ መጥሓን እኽሊ ሰፊሉ ኣብ ልዕሊ በኸራን መጉጎ ሓዊ ተኣጉዱዎ፡ ዝሐሉ ኩነ መኣዲ ዘተኣሳስር ከም ዘይብሉ ከኣ ትግንዘብ። ኣየናይ ኣቑሑት ኣበየናይ ቦታ ይቕመጥ፡ ብምዕዛብ ጥራይ ብዙሕ ምስጢራት ናይ'ታ ህድሞ ትፍትሸ። ኣየናይ ኣቕሓ ካበየናይ ዓይነት መሳርሒ ይስራሕ ንባዕሉ ዒቢ መልእኽቲ ኣለዎ። ኣብ ውሽጢ እታ ሓንቲ ህድሞ፡ ክንደይ ምስጢራትን ዛንታታትን ትምህርትን ከም ዘሎ'ውን ንምርዳኡ ኣየጸግምን።

ከም ኣብነት እንተደኣ ወሲድና፡ ኣብ ቁሸት ዞባ ደቡባዊ ቀይሕ ባሕሪ ብዘይካ እቲ ንብሄረ ዓፋር ዘንጸባርቕ ባህላዊ መሳርሒታት፡ ዓመት መጸ ኣተሃናንጻ ኣባይትን ከምኡ'ውን ንቃልስን ጽንዓትን ጀጋኑ ኣቦሓጉታት ናይቲ ብሄርና ዘረድእ መቓብር ይሰርሑ ነይሮም እዮም። ከም ዋይደል ዝኣመሰለ ማለት እዩ። ኣብ ዝኾነ ቦታ ከምኡ ዓይነት መቓብር ክትዕዘብ እንከለኻ ድማ፡ ኣብቲ ቦታ ኩናት ኣንጻር ወራራት መሳፍንቲ ይካየድ ከም ዝነበረ ይነግረካ።

ከም'ዚ ዓይነት ንያታን ባህልን ብሄራትና ዘላሊ ዓመታዊ ንግደት ምህላው እምበኣር፡ ኣብ ሓድሕድና ዘሎ ወህደትን ሰኔትን፡ ሌላን ሓድነትን ዘደምቕ ቅርሲ ኮይኑ ይቕጽል ኣሎ። እዚ ከኣ፡ ንሱር መንነትና ዘጕልሕን ንቕድሚ መንገዱ፡ ኣብ ምትሕልላፍን ምስግጋርን ባህልን ያታን እናዘናግዐ ትምህርቲ ዘቕስሞን ስለዝኾነ እዩ።

ርሑስ ቅንያት ፈስቲቫል!

ምልክታ

ናጽነት ደስበለ - ሓበን ገብረኣምላኽ-ሳምራዊት መለስ

1ይ ቤት-ፍርዲ ዞባ ማእከል ኣስመራ

ወ/መ/ (ምጽኣል ተኽለ ደባሱ ማክዳ ተኽሉ፥ ኢማን ጸጋይ፥ ሰሰን ጸጋይ፥ ኒያት ጸጋይ፥ የናታን ጸጋይ) ይግ/በ/ሃ/ ኣቶ የናስ በላይ ክብሮም፥ ብዘዕባ ስም ዋንነት ምትሕልላፍ ዝሰረቱ ክርክር ዝፈለመ፥ ብይግባይ ደረጃ ኣብ ቤ/ፍ ይግባይ ዞባ ማእከል ዘሎ ክርክር ጉዳይ ክሲ ቀሪቡልኩም ስለ ዘሎ፥ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ን29/07/26 ኣብ ቤ/ፍ 3ይ መጋባእያ ቀረቡ። እንተዘይቀሪብኩም፥ ኣብዘየለኹምሉ ክረአ ምኻኑ ንሕብር።

ኣቶ ጳውሎስ ኣበራ ዑቕባዮርጊስ፥ ወለድና ኣበራ ዑቕባዮርጊስ መንኣመናን ጸገወይኒ ቢተው ብርሃን ስለዝሞረፉ፥ ኣነ ምስ 10 ኣሕዋተይ ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፥ ን6/10/26 ኣብ ቤ/ፍ 9ይ ቁ. 32 መጋባእያ ይቕረብ።

ብፍ/ብ/ዕዳ ተኽለ እስቲፋኖስ ኣባይ፥ ብፍ/በ/ዕዱ ሶልያና ተስፉኣለም እስቲፋኖስ ብፍ/በ/መሰል ተኽለ እስቲፋኖስ ኣባይ፥ ንፈጸሚ ዝምልከት ኣብ ልዕለኺ ክሲ ተመስሪቱ ስለዘሎ፥ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ን28/07/26 ኣብ ቤ/ፍ 28/07/26 6ይ መጋባእያ ዕ/እኽሊ ቅረቢ። እንተዘይቀሪብኪ፥ ጉዳይኪ ኣብዘየለኽሉ ክረአ ምኻኑ ንሕብር።

ኣሕመዲን ዒሳ ኣሕመዲን፥ ተጸዋዒ ሃብተ ተኽስተ ተስፉስላሴ፥ ንጉዳይ ወክልና ምስራዝ ዝምልከት ምልክታ ቀሪቡልካ ስለ ዘሎ፥ መልሲ ሒዝካ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ን28/07/26 ኣብ ቤ/ፍ 01/10/26 ኣብ ቤ/ፍ 8ይ መጋባእያ ዕ/እኽሊ ቅረብ፥ እንተዘይንቀሪብካ፥ ጉዳይካ ኣብዘየለኻሉ ክረአ ምኻኑ ንሕብር።

ወ/ሮ ሳቤላ መርሃጼን በርሀ፥ ነቲ ኣብ ከተማ ኣስመራ ዞባ 6 ምም/08 ጎደና 808 ቁ/ገዛ 808 ቁ/ገዛ 42 ስፍሓት መሬት 150 ት/ሜ ቁ/ሎታ 15 ቁ/ፓርቸላ፥ 1 ቁ/ ምስክር ወረቐት 123038 መወከሲ ቁጽሪ 127415 ብስም ውሪ/ፍ ስዩም ሃብተ ዘርኡ 1. ጉት ስዩም ሃብተ ነፍ/ ኣማኑኤል ስዩም ሃብተ 2.1 ኣርያም ኣማኑኤል ስዩም 2.2 ምርያም ኣማኑኤል ስዩም ተመዝጊቡ ዘሎ፥ ነፍ/ ኣዝመራ በርሀ ተማኑ ብወህብቶ ስለ ዝሃበትኒ፥ እቲ ብጽሒታ ዝምልከት ካብ ስማ ናብ ስመይ ክመሓላለፈለይ ስለዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፥ ን30/07/26 ኣብ ቤ/ፍ 6ይ መጋባእያ ቁ/41 ይቕረብ፥ እንተዘይቀሪብኩም፥ ጉዳይኩም ኣብዘየለኹምሉ ክረአ ምኻኑ ንሕብር።

ከሳሲት ወራ/ፍ የናስ ሃይለ ዝኾኑት ወ/ሮ መርከብ የናስ ሃይሉ፥ ንምቅሊት ውርሲ ብዝምልከት መዝገበ ንምኽፋት ምልክታ ኣቕሪባ ስለ ዘሎ፥ ተኸሰስቲ ወረ/ ነፍ ሃይለ ገዝሀይ+1 ዝኾኑ፥ 1. ዳዊት ሃይለ 2. ጴጥሮስ ሃይለ 3. ኤርምያስ ሃይለ 4. ሳሚኤል ሃይለ 5. ኣስቴር ሃይለ 6. ሄለን ሃይለ 7. ሳራ ሃይለ 8. ያኤል ሃይሉ፥ ን29/07/26 ኣብ ቤ/ፍ 1ይ መጋባእያ ቁ.33 ይቕረቡ፥ እንተዘይቀሪብኩም፥ ጉዳይኩም ኣብዘየለኹምሉ ክረአ ምኻኑ ንሕብር።

ሰናይት ስብሃቱ ተኽሉ ምግል ተሪፉ፥ ሰናይት ኣማኑኤል ተኽሉ፣ ስም ኣደይ ከኣ ሂወት ወልደኣብ ተወልደ ምግል ተሪፉ፥ እምባፍራሽ ገብረየውሃንስ ተስፉእንድርያስ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፥ ን8/10/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ መንደፈራ

ከሳሲት ወ/ፍ/ከሰተ ተስፉሚካኤል፥ ወይኒ ከሰተ፥ ወኪል ኣቶ ግደ ርእሶም፥ ተኸሰስቲ ቁ/2.4 ሚካኤል ከሰተ ተስፉሚካኤል ቁ2.5 ኣብርሃም ከሰተ ተስፉሚካኤል ቁ/2.6 ናሆም ከሰተ ቁ/2.7 ቅሳነት ከሰተ ቁ2.8 የናስ ከሰተ ተስፉሚካኤል ፥ ንዓኹም ዝምልከት ናይ ውርሲ ምቅሊት ጉዳይ ስለ ዘሎ፥ ን30/07/26 ኣብ ቤ/ፍ ቅረቡ። እንተዘይቀሪብኩም፥ ጉዳይኩም ኣብዘየለኹምሉ ክረአ ምኻኑ ንሕብር።

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ዓዲ ኳላ

ኣቶ ፍስሃ ዑቕባ ወ/ገብርኤል፥ ወኪል ገብረሂወት ፍስሃ ዑቕባ፥ ብዋልቲ ቤተይ ኣብርሄለ ኣብርሃ፥ ተስፉይ ስለዝሞረፈት፥ ንዓይ ናይ መጸምዲ መሰለይ ይተሓለወለይ ፥ 7 ደቅና ከኣ ወረስቲ ምዃናም ይረጋገጸለም ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፥ ን15/09/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ሰንዓፈ

ጸጋይ ደስታ፥ ብዋልቲ ቤተይ ኣበባ ኣብርሃ ሓጎስ ስለዝሞረፈት፥ ኣብ ዝንቀሳቐስ ይኹን ዘይንቀሳቐስ ንብረት ኮነ ገንዘብ ወረስቲ ኣነ ምስ 1 ጓለይ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለ ዝበለ፥ ዝቃወም እንተሎ፥ ን30/07/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ባጽዕ

ኣመልካቲት ፋጥማ ዛህራ መሓመድ ጃብር፥ ት/ዕድመ ደቃ ሰለም ሓመድ ኣሕመድ 2. ዌንታ ሓመድ ኣሕመድ 3. ኣሕመድ ሓመድ ኣሕመድ፥ ስም ኣዴኦም ፋጥሞ ምግል ተሪፉ፥ ፋጥማ ዛህራ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፥ ን15/09/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ጎልጅ

ሰናይት ፍትዊ ገብረኣብዝጊ፥ ምግል ተሪፉ፥ ልዋም ፍትዊ ገብረኣብዝጊ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፥ ን10/08/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ገለብ

ጀኪት ሓምድ ኣደም ምግል ተሪፉ፥ ጀኪት ኣሕመድ ኣደም ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፥ ን31/07/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ተሰነይ

ኣቶ ፍቲው ባርያሚካኤል ገንረኪዳን፥ ተጸዋዒ ትካል ኣልሚ ጊለንዶ ሓዚብማ ማሕበር ሕ/ወኪል ኣቶ ዓሊ ረዛ ዓብዩልሓሰብ ብዕለት 20/09/26 ዓ/ም ኣብ ከተማ ተሰነይ ብዘፈጸምናዮ ውዕል መሸጣ ዋንነት ናይ ትካል ኣልሚ ኣለንዶ ሓዚብማ ማሕበር ዝኾነት ዓይነት ቶዮታ ሃይሉክስ ናይ ጸዕነት ቁ/ሰሌ ER3-09577 ቁ/ቻሲ-RN 80-5175197 ብዋጋ 80.000 ሽሕ ናቕፋ ሸይጠለይ ስም ዋንነት ከየሰጋገረለይ ኣድሪሻኡ ስለ ዘይተፈልጠ፥ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል 30/07/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ከሳሲት ወ/ሮ ለተንገስ ክፍልማርያም ኣብርሃ፥ ተጸዋዒ ኣቶ ወልደእዝጊ ማስመር ክብሮም፥ ኣድራሻኻ ስለ ዘይተፈልጠ፥ ናይ ሓዳር ጉዳይ ስለ ዘሎ፥ ቃል ኪዳን ከውርደለይ ይጸውዓለይ ስለ ዝበለት፣ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ን30/9/26 ኣብ ቤ/ፍ ቅረብ።

መጽሓፍቲ ፍቕሪ፥ ሓዳርን ህይወትን

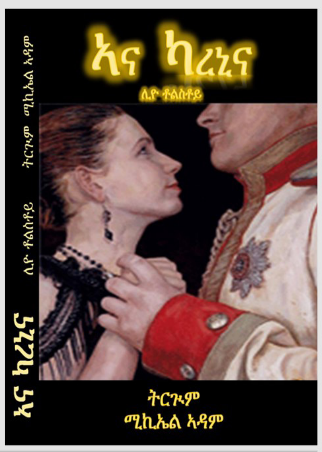

- ሓይሊ ፍቕርን ሕልኽላኽ ባህሪ ወዲ ሰብን
- ብሉጽ ድርሰትን ጽባቐ ስነ-ጽሑፍ ሩስያን
- ዘዘናዩ፡ ዘጉህዩ፡ ዝምህሩን ዘለብሙን ዛንታታት

ኣብ ኣውገት ባሕቲ መስከረም፡ ጋለሪ፡ መረብ፡ ሰቲት፡ ኣምባሳደርን ካልኦትን ተዘርጊሐናልኩም ኣለዋ፤ ዓዲግኩም ኣንብብወን።

ንሓበሬታ፥ ኢንጂ. ሚኪኤል ኣዳም 07265765

ኣብ ዞባ ማእከል ን/ዞባ ኣኽርያ ምም/ከባቢ ማይ ኣንበሳ ጎደና 669 ቁ/76 ምስክር ወረቐት 108795 መወከሲ ቁ119032 ስፍሓት መሬት 169.84 ት/ሜ፥ 5 ቀንዲ ክፍሊ 2 ተሓጋገዚ ክፍሊ ዝተደኮነ ብቁ.ንብረት 46131/70915 ብስም ወ/ሮ ሓጎሳ መሓመድ ሙሳ ዝተመዝገበ ብውርሲ ዝረኽብኩዎ፥ ናብ ስመይ ከሰጋግር ስለ ዝኾንኩ፥ ዝቃወም እንተሎ፥ ኣብ ውሽጢ ሓደ ወርሒ፥ ካብ ዝምልከቶ ቤት ፍርዲ መኣገዲ ወይ'ውን ይግባይ ተባሂሉሉ እንተ ነይሩ ውሳኔ ሒዙ ናብ ቤ/ጽ ሃገራዊ ካዳስትራልን ቤ/ጽ ኖታሪን ይቕረብ፥ እንተዘይቀሪቡ፥ ብዘሎ ኦርጅናል ሰነዳት ጉዳየይ ከውድእ ምዃነይ እሕብር።

ኣቶ ኣሕመዲን ኢብራሂም ዑስማን

መጽሓፍ ኣርማና 1

መጽሓፍ ኣርማን 1 ቋንቋ ኣደ ትግርኛ፥ ካብቲ ኣቐዲማ ተሓቲማቶ ዝነበረት፥ ሕጂ ተመሓይሻ ንኻልኣይ ግዜ ተሓቲማ ንዕዳጋ ቀሪባ ኣላ። ትሕዝቶ መጽሓፍ፣-

□ ተመሃሮ ኣብ ሓድ ሕዶም ምስ ወለዶም ወይ ኣለይቶም ኣብ ቋንቋ ትግርኛ ንዘካይድዎ ምርድዳእን ዘተን ከም መወከሲት ንኽጥቀሙላ።

□ ነቲ ኣብ መባእታ ዘሎ ናይ ቋንቋ ግርኛ መምህሪ መጻሕፍቲ፣ ብዝያዳ ንምህብታምን ንምሕያልን።

□ ቋንቋ ትግርኛ ንዘምህሩ መምሃራንን ወልድን ከም ተወሳኺ መምሃሪትን መወከሲትን ንኽጥቀሙላ፣፣

□ ኣብ ምምሃር ክፍለተ ሰዋስው ወይ ክፍሊ ዘረባ፣ ስርዓተ ነጥቢ፣ ኣነዳድቓ ቃላት፣ ብሓፈሻ ኣብ ምምሃር ቋንቋ ትግርኛ፣ ኣበርክቶ ክትገብር ተባሂላ ዝተዳለውት መጽሕእፍ እያ።

ኣብ ቀጽሪ ኤክስፖ ኩርናዕ መጻሕፍቲ ተቐሪባትልኩም ኣላ።

ኣዳላዊ፣ መም. ኣስመሮም ገብረማርያም (7148665)

ምስጢር ጾም ኣብ ጥዕና

መጽሓፍ ምስጢር ጾም ኣብ ጥዕና

እዛ መጽሓፍ እዚኣ፥ ብዝያዳ ንልዕሊ 50 ዓመት ዕድመ ዝዓለመት ኮይና፣ ብጠለብ ኣንበብቲ ንኻልኣይ ግዜ ተሓቲማ ኣብ ዕዳጋ ውዒላ ኣላ።

ትሕዝቶ መጽሓፍ፣

- ኣብዚ ግዜ'ዚ ንወድ ሰብ ዝፈታትኑን ዘሸግሩን ዘለዉ፣ ብእግረ ሰላሕታ እናማዕበሉ፥ ብሰላሕታ ቀተልቲ (Sil-lent Killers) ተባሂሎም ዝፍለጡ ዘይተመሓላለፍቲ ሕማማት ጠንቀምን ዝርዝርን ብልሓት መከላኸሊኦም ተኣንፍትን።
- ኣመጋግባና፥ ንእምነትና፥ ንዓይነት ስራሕና ኩነታት ጥዕናን ኣብ ግምት ዘእተወ ብሕርያ እን ተዘይኮይኑ፥ ኣብ ጥዕና ዘለዎ ሳዕቤን ተብርሕን ትዝርዝርን።
- ክንክን ቅድመ እርጋንን ኣመጋግባ ልዕሊ 50 ዓመት ዕድመን ብምዝርዛር ገምጋም ዕምሪ (Life Expectancy) ወዲ ሰብ ምንዋሕን ዝብሉ፣ ምስ ጥዕና ዝተኣሳሰሩ፣ ዝተፈላለዩ ኣርእስታት ኣብ ውሽጣ ዝሓቖፈት መጽሓፍ እያ።
- ኣብ ቀጽሪ ኤክስፖ ኣብ ኩርናዕ መጻሕፍቲ ተቐሪባትልኩም ኣላ። ንዝያዳ ሓበሬታ ብቑጽሪ ተሌፎን 07148665,፣ 07755029, 07577170 ደውሉልና።

ኣብ ኣመጋግባና ንዕድመናን ዓይነት ስራሕናን ኣብ ግምት ኣትዩ፣

"ንመግቢ ከም መድሃኒት እን ተዘይወሲድናዮ፣ ንመድሃኒት ከም መግቢ ክንወስዶ ክንግደድ ኢና፣"

ምልክታ

ናጽነት ደስበለ - ሓበን ገብረኣምላኽ-ሳምራዊት መለስ

VACANCY ANNOUNCEMENT

Asmara Mining Share Company is inviting applicants for the following position.

Senior EC&I SUPERVISOR
Number required – (01)
Type of contract – Definite (2 Years)
Major Duties and responsibilities

- Perform difficult technical work supervising contractors, maintenance and repair of a variety of electrical equipment.

TASK DESCRIPTION EXPANDED TO CORE PERFORMANCE AREA

- Plan and schedule projects, estimate time and materials, supervise subordinates, maintain records and files, and prepare reports.
- Plan and supervise the work of EC&I personnel.
- Plan and estimate EC&I jobs.
- Maintain records on EC&I jobs and assign to appropriate personnel.
- Assist in coordinating job assignments with the other trades.
- Maintain knowledge of EC&I materials in warehouse.
- Advise other technical stakeholders of technical problems concerned with installation, modification, and repair of EC&I assignments.
- Recommend procedure revisions when necessary to fully utilize assigned personnel and equipment.
- Determine procedures for maintenance, installation, modification, and repair of EC&I assignments.
- Inspect work to ensure compliance with standard procedures and EC&I assignments.
- Examine EC&I services for proper working procedures.
- Perform related work as required.

Profile: Qualifications and Experience

Formal Education, Certifications or Equivalents	• BTech or Beng Degree in Electrical Engineering or Equivalent
Working Experience – Nature & Length	• A minimum of 15 years' experience on mine electrical, controls and instrumentation installation and commissioning
Technical Skills	• Ability to manage one's own activities on or ahead of Schedule and on or below budget • Ability to prepare and deliver oral and written presentations for study and project reports • Excellent communication, interpersonal and presentation skills
Behavioral Skills	• Experience in EC and I Installation. • Skills in IT use to be provided by the applicant

General Information and other requirements:

- **Place of Work**: AMSC Sites
- **Type of contract:** Definite Period(2 years)
- **Salary:** As per the Company salary scale

Additional requirements for Nationals:

- Having fulfilled his/her National Service obligation and provide evidence of release paper from the Ministry of Defense.
- Present clearance paper from current/last employer.
- Testimonial documents to be attached (CV, work experience credentials, a copy of your National Identity Card, etc.).
- Only shortlisted applicants would be considered as potential candidates for an interview.
- Application documents will not be returned to the sender.
- All applications should be sent through the post office.
- Deadline for application: 7 days from the day of publication in the Newspaper.

- **Address: Please mail your applications to:**
  Asmara Mining Share Company,
  P. O. Box 10688 Asmara, Eritrea
- **Applicants shall be required to send a copy to: Mineral Resources Management**
  P.O. Box – 272
  Asmara
- **Note to Eritrean applicants:**
  Please send a copy of your application to Aliens Employment Permit Affairs,
  P. O. Box 7940 Asmara, Eritrea

ኣብ ኣስመራ ዞባ 2 ምምሕዳር 09 ጎደና ተከዘ ቁ.ገዛ 26 ቁ/ሎታ 50 ቁ.ፓርቸላ 'C-O' ዝርከብ፣ ኣብ ኮምሽን ኣባይቲ ብቁ/ምስክር ወረቐት 104851 መወከሲ. ቁጽሪ 121099/118863 ብስም ወረ/ኙ ተወልደ ባህታ፤ ወ/ሮ ኣበባ ተወልደብርሃን ምስ 10 ደቀን ዝተመዝገበ፡ ብዘረጋገጽናዮ ወርሻ ንኣቶ ቢንያም ተከኤ ስለ ዝሸጥናሉ፣ ናብ ስሙ ክመሓላለፍ ስለዝደለና፤ ዝቃወም እንተሎ፡ ኣብ ውሽጢ 30 መዓልታት ፡ ሕጊ ብዘአዝዞ መሰረት ካብ ዝምልከቶ ቤት ፍርዲ ናይ መአገዲ ትእዛዝ ወይ ይግባይ ተባሂሉ እንተኾይኑ ናይ መውዳእታ ውሳነ ሒዙ ናብ ቤ/ጽ/ፓብሊክ ኖታርን ካዳስተርን ይቕረብ። ተቓውሞ እንተ ዘይቀረበ ግን ኦርጂናል ሰነዳትና ኣቕሪብና ጉዳይና ክፈጸም ምኳንና ንሕብር።

ወረ/ኙ/ተወልደ ባህታ ጊላሚካኤልን
ወረ/ኙ/ራት ኣበባ ተወልደብርሃን ጉብረን
ብወከል ኒያት ሓይሉ ተወልደ

ሐራጅ

ቤት-ፍርዲ 1ይ ደረጃ ሰንዓፈ ብዕለት 27/05/2026 ዓ/ም ቁ/መዝገብ 288/2025 ዝሃቦ ትእዛዝ መሰረት ብምግባር፣ ኣብ መንጎ ብፍ/በ/መሳል ወይዘሮ ሰለማዊት በርሀ ሕጋዊ ወከል ኣቶ ግርማይ በርሀ፡ ብፍ/በ/ዕዳ ኣቶ ሓጂ ኑር ሓሰን መሓመድ ዘሎ ክርክር ናይ ገዛ ኮይኑ፣ ናይ ከተማ ሰንዓፈ ዞን 3 ኣብ ሓከር ከባቢ ናይ ብሕታዊ 4 ክፍሊ ገዛ ክሽንን ሽቓቕን ዘጠቓለለ ምስ ካንሽሎኡ ቁመት 22 ሜትሮ፣ ጎድኒ 8 ሜትሮ ስፍሓት መሬት 176 ት/ሜተር ዘጠቓለለ ኮይኑ፣ ብሓራጅ ተሸይጡ ሰብ ጉዳይ ብጽሒቶም ክወስዱ ቤት ፍርዲ ስለ ዝኣዘዘ፣ በዚ ትእዛዝ መሰረት፣ እዚ ገዛ ብሓራጅ ብምሻጥ ብክኢላ ክፍሊ ተገምጊሙ ህሉው ዕዳጋ ንሓደ ገዛ 424.896X4= 1.699.584 (ሓደ ሚልዮንን ሽዱሽተ ሚእትን ተስዓን ትሽዓተን ሽሕን ሓሙሽተ ሚእትን ሰማንያን ኣርባዕተን ናቕፋ) መበገሲ ዋጋ ሓራጅ ዝተገመተ እዩ። ስለዚ ኣብዚ ዝግበር ሓራጅ ክሳተፍ ዝደሊ፣ ቅድሚ ዕለት ሓራጅ ዘሎ 5 ናይ ስራሕ መዓልታት ጀሚሩ ናይቲ ዝተረቖሐ መጠን ገንዘብ ኣብ ሰታሪት ፖስጣ ዓሺጉ ኣብ ቤት ጽሕፈት ፈጻሚ ፍርዲ ዓዲ ቐይሕ ቁ/12 ኣብ ዝተዳለወ ዕጹው ሳንዱቕ ከእቱ ይኽእል። ኣብ ዕለተ ሓራጅ ደማ ናይቲ ብክኢላ ዝተዋህበ ግምት 1/4 (ሓደ ርብዒ) ብስም ፈጻሚ ፍርዲ CPO ኣሰሪሑ ወይ ናብ ባንኪ ተጠራቓሚ ደብተር ብኣካል ወይ ደማ ብሕጋዊ ወከሉ ብምቕራብ ክወዳደር ይኽእል። ዝቃወም እንተሎ፣ ካብ ዝምልከቶ ቤትት ፍርዲ መኣገዲ እንተዘይኣቕረበ ሓራጅ ደው ኣይብልን። ነዚ ገዛ ብቐዋቱ ክርኢ ዝደሊ፣ ናብ ኣቶ ግርማይ በርሀ፣ ቁ/ቴሌ 07280401 ደዊሉ ክርኢ ይኽእል እዩ።

ዕለት ሓራጅ፦ 13/08/26 ዓ/ም
ሰዓት ሓራጅ፦ 3:00-4:00 ድ/ቐትሪ
ቦታ ሓራጅ፦ ኣብ ቤት ፍርዲ ዞባ ደብብ ዓዲ ቐይሕ
ተወሳኺ ሓበሬታ፡ ኣብ ቁ/12 ፈጻሚ ፍርዲ መጺእኩም ክትወከሱ ትኽእሉ።

ፈጻሚ ፍርዲ ዞባ ደቡብ ዓዲ ቐይሕ

AllianceFrançaise
Asmara - Eritrea

ቤ/ት ኣሊያንስ ፍራንሰዝ ሰሩዕ ናይ ክረምቲ ትምህርቲ ቋንቋ ፈረንሳ ንነኣሽቱን ንዓበይትን ካብ ጀመርቲ ክሳብ ዝለዓለ ደረጃ ጀሚሩ ከምዝሎ ከተበስር ትፈቱ። ፍሉይ ዝኾነ ትምህርታዊ ንጥፈታትን ምቅርራብ ንዓለምለኻዊ ዲፕሎማ (DELF) ተዳሊልኩም ኣሎ። ምዝገባ ተጀሚሩ እዩ።
ብደሓን ምጹ ንዝያዳ ሓበሬታ ቁ.ስ 122605 / 115270
ኣድራሻና፣ ጎድኒ ቤ/ት ማይ ተሰፋ ጥቓ ዓሮባና ሬስቶራንት እዩ።

ምልክታ

ናጽነት ደስበለ - ሓበን ገብረኣምላኽ-ሳምራዊት መለስ

ASMARA MINING SHARE COMPANY

ASMARA MINING SHARE COMPANY
Abo Street, No. 178, House No. 16
Gejeret, P.O. Box 10688
Tel. ++291-1-153986
Asmara, Eritrea

VACANCY ANNOUNCEMENT

Asmara Mining Share Company is inviting applicants for the following position.

Finance Superintendent (Planning, Analysis & Modelling)
Number required – (01)
Type of contract – Definite (2 Years)
Major Duties and responsibilities
Management Accounting:

- Periodic Performance Reporting
- Cost Analysis, Variance Reports, Assets Reporting, Inventory Reporting & P&L Review
- Internal Metrics and KPI tracking

Financial Planning & Analysis (FP&A):

- Budgeting, Forecasting, Scenario Planning & Financial Modelling
- Providing analysis and insight to drive strategic business recommendations
- Exco level reports, dashboards, Power BI etc

TASK DESCRIPTION EXPANDED TO CORE PERFORMANCE AREA

- Establish and maintain financial policies, procedures, processes and management information systems. Ensure processes are documented in elaborate structures including flowcharts etc
- Ensure operational data (physicals and financial) are collected and organized into flexible and manipulable data sets.
- Prepare periodic (monthly, quarterly and annual) financial statements, including profit and loss accounts, budgets, forecasts,cash flows,adhoc reports, variance analysis and commentaries
- Prepare operational and performance metrics including business unit, activity, process,product costing etc
- Assist in the development of long term financial planning tools including LOM financial models
- Provide a support service by working with all departments and the management team to help make financial decisions
- Ensure expenditure is kept in line with the budget
- Assist to inform key strategic decisions and formulate business strategies.
- Advise on the financial implications of business decisions.
- Analyse financial performance and contribute to medium and long-term business planning and forecasts.
- Offer professional judgement on financial matters and advise on ways to improve business performance
- Interpret and communicate financial data to non-financial managers
- Liaise with other function managers to put finances and accounts in understandable context.
- Monitor and evaluate financial information systems and suggest improvements where needed
- Implement corporate governance procedures, risk management and internal controls.
- Assist the Finance and Admin Manager in preparing Board packs and other stackholder presentations.
- Mentor team members within and outside the department.

Profile: Qualifications and Experience

Formal Education, Certifications or Equivalents	• Degree in Accounting or equivalent • Full CIMA/ACCA • Good Systems and Microsoft tools knowledge (ERP knowledge a prerequisite • Financial Modelling
Working Experience – Nature & Length	• 8 years FP&A and Management Accounting experience in a Mining Environment. • Knowledge of Mining, Business & Commercial acumen
Technical Skills	• Minimum 8 years FP&A and Management Accounting experience. • General understanding of mining costing and management information systems.
Behavioral Skills	• Communication (English & local language) • Analytical and problem shooting mindset. • Results oriented • Ability to work toward strict deadlines • Assertiveness • Strong Interpersonal skills • Discretion • Integrity • Self-discipline • Ability to work in multi-disciplinary environment • Risk management & assessment

General Information and other requirements:

- **Place of Work**: AMSC Sites
- **Type of contract:** Definite Period(2 years)
- **Salary:** As per the Company salary scale

Additional requirements for Nationals:

- Having fulfilled his/her National Service obligation and provide evidence of release paper from the Ministry of Defense.
- Present clearance paper from current/last employer.
- Testimonial documents to be attached (CV, work experience credentials, a copy of your National Identity Card, etc.).
- Only shortlisted applicants would be considered as potential candidates for an interview.
- Application documents will not be returned to the sender.
- All applications should be sent through the post office.
- Deadline for application: 7 days from the day of publication in the Newspaper.

- **Address: Please mail your applications to:**
  Asmara Mining Share Company,
  P. O. Box 10688 Asmara, Eritrea
- **Applicants shall be required to send a copy to:**
  Mineral Resources Management
  P.O. Box – 272
  Asmara
- **Note to Eritrean applicants:**
  Please send a copy of your application to
  Aliens Employment Permit Affairs,
  P. O. Box 7940 Asmara, Eritrea

ልቦናን ፍልስፍናን

ምሉእብርሃን ሃብተገብሪኤል

ሻሙናይ ክፋል

ጽፈት ስራሕ

“ነቐፌታ ጥዑም ዘይኮነውን ይኽእል እዩ፡ የግዳስ ኣድላዪ እዩ፡ ነቐፌታ ልክዕ ከምቲ ቃንዛ ኣብ ኣካል ደቂ ሰብ ዘለዎ ጥቕሚ ኣለዎ፡ ክልተኦም ዘይቅኑዕ ኩነት፡ ኣድህቦ ንኽንረክብ ዝጽውዑ እዮም።”
- ዊንስተን ቸርቺል

“ነቐፌታ ልክዕ ከም ዝናብ ንዕበየት ናይቲ ሰብ ከም ዝጠቅም ማጠናዊ እምበር ንሱሩ ዝምሑ ሓይል ክኸውን ኣይግባእን።” - ፍራንክ ክላርክ

ነቐፌታ ብብዙሕ መልክዕ እዩ ዝመጽእ፡ ገለ ነቐፍቲ ከም መኸርቲ ወይ መዓድቲ ኰይኖም እዮም ዝቐርቡኻ፡ “ዚ ስራሕካ ዘይትገድፎ፡ ካልእ ስራሕ ክትቕይር ክትክእል ኣሎኻ፡ ኣብ ሓንቲ ስራሕ ተዓጊድካ፡ ንመላእ ዕምርኻ ከተጥፍኦ ኣየዋጽኣካን እዩ፡ ኣብ ገዛእ ርእስኻ ተኣማንነት የብልካን ደኣ” ዝብሉኻ ሰባት ኣጋጢሞምኻ ይኾኑ እዮም።

ካልእ ነቓፊ ድማ “ንህይወት ብዙሮዖእ ክተስተማቕራ ኣሎካ፡ ንህይወትካ ኣብ ስራሕካ ተደፊእካ ምሕላፍ ዘዋጽእ ኣይኮነን፡ በጃኻ ነብስኻ ኣይትብደላ፡ ቀጺሊ እናደኸምካ ስለ እትመጽእ ዘለኻ ስራሕካ እውን ብእኡ መጠን እዩ እኮ ዝጸሎ ዘሎ።” እናበለ ህይወት ከም እትወጻብራ ዝዙብር ኣሎ።

ከም እዚኦም ዓይነት ነቐፍቲ፡ ንፍናን ካልእ ሰብ ኣዕሪቦም፡ ንፍናኖም ክብ ከብሉ ዝሀቕኑ እዮም። እቲ ምንታይሲ፡ ናትካ ኣብ ዝለዓለ ደረጃ ምብጻሕ፡ ንሳቶም ክሳብ ክንደይ ኣብ ዝተሓተ ደረጃ ከም ዘለዉ እዩ ዘጽርረሎም።

ዓወት ማለት ውድድር ህቡብነት ዘይምኳኑ ኣይትዘንግዕ፡ ስራሕካ ብቕንዱ ምሳኻ ዝተኣሳሰረ እዩ፡ ክንዲ ዝኾነ ቅድም ቀዳድም ሓላፍነት ክትወስደሉ ዘሎካ ንስኻ ባዕልኻ ኢኻ፡ ኣብ ስራሕካ ርእይቶን ሃናጺ ነቐፌታን ናይ ካልኦት ሰባት ኣገዳስነቱ ኣብ ምልክት ሕቶ ዝኣቱ እኳ እንተ ዘይኮነ፡ ኣብ ምምማይን ሚዛን ኣብ ምሕላውን ክትሓምቕ የብልካን።

ገለ ሰባት፡ “ኣነ ብስርሐይ ኣቓልቦ ሰባት ክስሕብ ኣይደልን እየ፡ ኣቓልቦ እንተ ደኣ ስሒቡ ብእኡ ንብእኡ ሜእልያ ዘይብሎም መውዓደርቲ ክቃጸጺ እየም። ምእንቲ ኣነ እንታይ ከም ዝሰርሕ ዘለኹ ሰባት ከይፈልጡ፡ ትሕቲ ራዳር ክበርር እየ ዝደሊ።” ክብሉ ይሰምዑ እዮም።

እዚ ሓደ ካብ መንገዲ ዓወት ክኸውን ይኽእል እዩ፡ የግዳስ ‘ኣብ ትሕቲ ራዳር’ ንነዊሕ ግዜ ክትበርር ኣይትኽእልን ኢኻ፡ ከም ሳዕቤኑ ናብ ጥርዚ ዓወት ክትሓኩር ክእግመካ እዩ።

ነቐፌታ ከይዘንበኻ ክተወግድ ብምፍራሕ ጥራይ፡ ኣድህቦ ሰባት ክትስሕብ እንተ ዘይደሊኻ፡ ንገዛእ ርእስኻ ከይትምዕብል ሓሊኽካ ኢኻ እትሕዝ፡ ኣብ ሓደ ደረጃ ተሸኺላ ከም እትተርፍ እውን ክትገብራ ኢኻ፡ ሓደ ሰብ ብነቐፌታ ከይጥቃዕ ዝርዕድ እንተ ኾይኑ፡ ኣብ ክንዲ ንቕድሚት ንድሕሪት እዩ ዝጥምት።

ገለ ነቐፍቲ ንዓኻ ጸቢቐ ገይሮም ደሂኾም ኣብ ስራሕኻን ህይወትካን ኣይትብላዕ ኣይትሰላዕ ከም ዝዝብሩኻ ምስ ኣረጋገጹ፡ ብድሕሪኡ ደሃይካ ኣይገብሩን እዮም። ንኻልእ ኣብ ምምዕባል ዝርከብ ብሉጽ ሰራሕተኛ ግዳይ ንምግባር እዮም ሃፍፍ ክብሉ ዝጀምሩ።

ድኹማት ሰባት ሰራሕካ ክትምዕብል ዝከኣል ኩይኑ ኣይሰምዖምን እዩ፡ ንኻልኦት ዕዉታት ሰባት ብምድኻም እዮም፡ ንገዛእ ርእሶም ኣብ ምጽግናዕ ዝጽመዱ።

ዕዉታት ሰባት ብናይ ድኹማት ነቐፍቲ ኢዶም ኣይሀቡን እዮም፡ ንሳቶም ልዕሊ እቶም ድኹማት ሰባት ከረኻኽቡሎም ኣብ ዘይክእሉሎም ደረጃ ብምሕኳር እዮም፡ ነቶም ድኹማት ምፍጣሮም ክሳብ ዝጸልኡ ዝገብሩዎም።

ነፍሲ ወከፍ ኣብ ጽፋፍ ዕዮ ንምብርካት እተዋፈረ ሰብ፡ ደይ መደይ ኣሉ ረጉድ ቀርበት ከጥሪ ይግባእ፡ ረጉድ ቀርበት ምጥራይ ክበሃል እንከሎ፡ ንዘኸሰካ ዝቐረበልካ ርእይቶ ይኹን ነቐፌታ ጸማም እዝኒ ምሃብ ከስምዕ ኣይግባእን፡ ነቲ ንዓኻ ናብ ዝበለጸ ደረጃ ክሕኩረካ ዝኽእል ርእይቶ ወይ ነቐፌታ እሞ ኸኣ፡ ሓንጎሉይ ኢልካ ኢኻ ክትቅበሎ ዘሎካ፡ ንየም ወሓብቲ ርእይቶ ካብ ልብኻ ከተማሰየኖም ድማ ይግባእ።

ገለ ነቐፍቲ ንውልቀ ሰባት ወይ ጉጅለታት ክነቕፉ እንከለዉ፡ መራግጺኦም ተቐዳዩም፡ ምኽንያት ናብ ምእላሽ ኣይገድፉን እዮም። እቶም ነቐፍቲ ክእርሙ ዝሕልኑ ዘይኮኑ፡ ሕዱር ጽልኢ ዝጸንሖም እዮም ዝመስሉ፡ ከም ሳዕቤኑ፡ እቶም ተነቐፍቲ ነቲ ዝቐርበሎም ‘ኣዕናዊ ነቐፌታ’ ከይ ክቕበልዎ ኣይክእሉን እዮም። “ጸላኢ ጸለሎ ቀባኢ!” ዝዓይነቱ ግብረ መልሲ እንተ ሃቡ እውን ዘደንቕ ክኸውን ኣይክእልን እዩ።

ኣብ ከምዚ ኩነታት ብዙተፈላለዩ መንገድታት ብፍላይ ከኣ ብመራኸቢ ብዙሓን ማሕበራዊ መራኸቢታትን እቲ እንካን ሃበን ቁይቀ ክቕጽል እንከሎ፡ ካልእ ዘዩድሊ መልክዕ ክሳብ መሓዝ እዩ ዝሽይድ። እዚ ከኣ ንነቐፍትን ተነቐፍትን ጥራይ ዘይኮኑ ብቐንዱ ንቲ ስራሕ ከዕንዎ ልዑል ተኽእሎ ኣሎ።

ክንዲ ዝኾነ እቲ ዝንቀፍ ሰራሕተኛ ንኣዕናዊ ነቐፌታ ዕሽሽ ናይ ምባል ልምዲ እንተ ኣጥረየ እዩ ዝዋጽኦ፡ ንዝቐርበሉ ኣዕናዊ ነቐፌታ በቲ ሓደ እዝንኻ ኣእቲኻ በቲ ካልኣይ እዝንኻ ከተውጽኦ ኣሎካ፡ ናብ ውሽጥኻ ኣእቲኻ ባዕልኻ እትሓምመሉ ምኽንያት የብልካን።

ንስኻ ኣብ ህይወትካ ወይ ስራሕካ ክትዕወት እንተ ደሊኻ ንዘኸሰካ ኣብ ህይወትካ ወይ ስራሕካ ዝገጥመካ ጸገም ኣብ ምፍታሕ ኢኻ ዝያዳ ክተድህብ ዝግበኣካ፡ ኣብ ስራሕካ ዘሎካ ኣድህቦ ዝያዳ ብዝዕመቐ መጠን ንዝቐርበልካ ነቐፌታ ዝያዳ ዕሽሽ ክትብሎ እዩ ዕድል ዝፈጥረልካ።

ሞ'ኽታ ነቐፌታ

ነቐፍቲ ብብዙሒ ኣብ ልዕሊ ስነ ጥበባውያን እዮም ዝዘንብዑ፡ መብዝሕትኦም ካብ እቶም ነቐፍቲ ኣብ ስነ ጥበባዊ ዕዮ ተሳቲፎም ዝፈልጡ እዮም። ኣብ ስነ ጥበብ ከድምዑ ስለ ዘይከኣሉ ወይ ስለ ዝፈሸሉ፡ ሰሉሕ ኣሎም ንገዛእ ርእሶም ናብ ነቐፍቲ የውርዱዎ። ንሳቶም ግዱ ናብ ዝለዓለ ደረጃ ከም ዝሓኸሩ ገይሮም እዮም ንገዛእ ርእሶም ከተዓሻሽውዋ ዝሀቕኑ።

ናይ ብሓቂ ክኢላታትን ቅኑዓትን ነቐፍቲ ስነ ጥበብ ከም ዘለዉ እውን ክርሳዕ ኣይግባእን፡ ንሳቶም ንስነ ጥበባውያን ኣብ ምምእዛን ዘለዎም እጃም፡ ብቐሊሉ ዝርአ ኣይኮነን፡ ክንዲ ዝኾነ ስነ ጥበባውያን ነዞም ከምዚኦም ዓይነት ነቐፍቲ ክርሕቅዎም ዘይኮኑ ኣጸቢቖም ክቐርብዎም እዩ ዘለዎም።

ገለ ካብ እቶም ንስነ ጥበባውያን ሃርና ዝነቕፉ ሰባት፡ ምሐር ሕልና ዝጕደሎም ምኽንያም ሓያሎ ስነ ጥበባውያን ከማርሩ ሰሚዐ ኣለኹ፡ ንየም ነቐፍቲ ቀንዲ ጸገሞም፡ ኣብ ምንቃፍ ‘ሌላን ጉሌላን’ ስለ ዝዝብሩ እዮም። ንዘፈትውዎ ወይ ብጠለ ሃገር ንዘርብሉ ሰማይ ደሰቕልዎ፡ ብመንጻሩ ንዘጸልእዎ ወይ ኑቲ ዘይግበእ ረቡሓ ክህቦም ፍቓደኛ ዘይኮኑ ካብ እቲ ዝፈትዎ ሞያኡ ንሓዋሩ ከሰናብትዎ ኣይጸልኡን እዮም።

ሓደ ነቓፊ ቅንዕና ዝጐደሎ እንተ ደኣ ኾይኑ፡ ዋላ ዝበለጸ ብቕዓት ኣብ እቲ ዝተዋፈረ ሞያ ይሃልዎ፡ እቲ ተነቃፊ ወጠን ንሓዋሩ ኣይቕበሎን እዩ፡ ምኽንያቱ እቲ ነቓፊ ደይ መደይ ኣሉ ንዕኡ ከዕንዎም ከም ዝንቀደ ይኣምኑ እዮም።

ገለ ስነ ጥበበኛታት፡ “ንዓና ህዝቢ እምበር ነቐፍቲ ኣይኮኑን ዘመዝኑና፡ ካብ ንነቐፍቲ ገዝበይ ከፊሉ ካብ ነቐፌታ ክኾላል ዝሓሰቡ ኣብ ሞያይ ዝያዳ ጸቒጠ ብምስራሕ ካብ ህዝበይ ናእዳ ክረኽብ እየ ዝመርጽ።” ክብሉ ትሰምዖም። ብውሽጦም ግዱ በቶም ዘይሓላፍነታውያን ነቐፍቲ ክሳብ ክንደይ ከም ዝሀሰዩ ንምሞጉቱ ዘጸግም ኣይኮነን።

ምሐር ፍርሒ ነቐፌታ ወይ ንነቐፍቲ ልዕሊ ንብር ምፍራሕ፡ ብዙሕ ኣገዳስነት የብሉን። እቲ ቐዳማይ ሳዕቤኑ ምሉእ ብምሉእ ርእሰ ተኣማንነት ከም እተጥፍእ ክገብረካ ይኽእል እዩ፡ እቲ ካልኣይ ሳዕቤኑ ድማ ወየም ነቐፍቲ ዝ ድኽመትካ መዝምዝም፡ ቀጺሊ ካብ ርእሰኻ ዘይወርዱልካ ምኻኖም እዮም።

ኣብ ዝኾነ ስራሕ ተዋፊርካ ርእሰ ተኣማንነት ምጥራይ ክሳብ ክንደይ ኣገዳሲ ምኻኑ ነዊሕ ሓተታ ዘድልዮ ኣይኮነን። ብፍላይ ከኣ ንዝቐርበልካ ነቐፌታ ኣብ ምግጣም ወይ ኣብ ምምማይ ልዑል እጃም እዩ ዘለዎ።

ሃናጺ ነቐፌታ ወይ ኣዕናዊ ነቐፌታ ክዘንበና እንከሎ፡ ካብና ዝድለ ህድኣት ወይ ርግኣት እዩ፡ ገሌና ክንንቀፍ፡ ክንእረም ወይ ክንውቀስ እንከለና፡ ዋላ ንንእሽቶ ጌጋ ይኹን፡ ብሕርቃን ግብረ መልሲ ናብ ምሃብ ኢና እንህንደድ።

ከም እቲ ሃናጺ ነቐፌታ ክቐርበልና ኣለዎ እንብል፡ ንሕና እውን ብህድኣትን ብሃናጺ መንገድን ኢና ግብረ መልሲ ክንሀብ ዘለና፡ ነቐፌታ ኣብ ዝቐርበልና እዋን፡ ዝም ስስዕቡ ስትራተጂታት ክንጥቀመሉም እስከ ንፈትን፡

1. ኑቲ ነቓፊኻ ዝብሎ ዘሎ ጽን ኢልካ ስምዖ፡ ወይ ርግእ ኢልካ ኣንብቦ- ኑቲ ዝበሃለካ ዘሎ ጉድለት ብቕንዕና ክትርድኦ ይግባእ፡ ተዓሚትካ ንኹሉ ምቕባል ኣየድልየካን እዩ፡ ብመንጽሩ፡ ንኹሉ ምንጻግ እውን ኣየድልየካን እዩ።

2. ነጺጊ ኣይትሽጉ- እዚእ ጸገም ናይ መብዝሕትና እዩ፡ ነቐፌታ ኣብ ዝቐርበልና እዋን ተቐዳዲምና፡ ምኽንያት ናብ ምእላሽ እንጃጸይ ሰባት ሓደት ኣይኮንናን፡ “ኣነ ንነቐፌታ ሓንጎሉይ ኢለ እየ ዝቕበል፡ እዚ ሰብ ክሕግዘኒ እዩ ኣንቂዱ ዘሎ፡ ናቱ ነቐፌታ ንጽፈት ስርሐይ እምብዘ ሓጋዚ ክኸውን ይኽእል እዩ፡ …” ዝብሉ ሰባት ብዙሓት ኣይኮኑን፡ እቶም ቀጺሊ ክመጾ ልዑል ሃረርታ ዘለዎም ሰባት፡ ንነቐፌታ ኣብ ምንጻግ ኣይሕመዩን እዮም።

3. ንነቓፊኻ ብምንቃፍ ሕነኻ ኣይትፍደ- ንነቓፊኻ ናብ ምንቃፍ እንተ ተሃንደድካ፡ ኑቲ ጉዳይ ኑዱ ኢኻ ክትውሰኽሉ እምበር ፍታሕ ከተምጽእ ኣይትኽእልን ኢኻ፡ ንዘጥቅዓካ ምጥቃዕ ማለት ኑቲ ኣጥቃዒኻ ንተወሳኺ መጥቃዕቲ ክፍንወልካ ምዕዳም እዩ።

4. ኑቲ እትህቦ ግብረ መልሲ ኣደንንየ- ንዝቐረበልካ ነቐፌታ ቅድሚ ምምላስካ ቀስ ኢልካ ክሳብ ዓሰርተ ፍቘድ፡ ኣዕሚቝካ ኣስተንፍስ፡ ዕድል እንተ ረኺብካ ንሓጺር ግዜ ደቅስ፡ እቲ እትህቦ ግብረ መልሲ ህጹጹ ክኸውን ዘየገድድ እንተ ኾይኑ፡ ክሳብ ንጽባሒቱ ከተጸንሖ ትኽእል ኢኻ፡ ብድሕሪ እዚ ካብ ስምዒታውነት ወጺእካ ግብረ መልሲ ክትህብ ጸገም የብሉን።

5. ብቕንዕና ንተግባርካ ስለምንታይ ከም ዝወሰድካዮ ግለጽ- እናሓንሳእ ንስምዒታትካ፡ ተግባርካን ደርኺቱካን ምግላጽ ኣጸጋሚ እዩ፡ ብዕቱቕምኻ ክትገልጾ እንተ ዘይክኢልካ ግዱ ነገራት መሊሶም እዮም ዝተሓላለኹ፡ ከም ሳዕቤኑ፡ ቅንዕና ዘለዎ ምርድዳእ ክፍጠር ምሐር ኣጸጋሚ እዩ ዝኸውን።

6. ጌጋኻ ተኣመን- እዚ እምበር

መጠን ኣድማዒ እዩ፡ ሊቃውንቲ ስነ ልቦና፡ “ንዝቐርበልካ ሃናጺ ነቐፌታ ትቕበል እንተ ደኣ ኴንካ፡ ሓላፍነታዊ ሰብ ኢኻ እትኸውን።” ይብልቲ እዮም፡ እዚእ ኣብ ህይወትናን ስራሕናን ዓቢይ ነጥቢ እዩ፡ ነፍሲ ወከፍና ድማ ክንስዕቦ ከተግብራን ይግባእ።

7. ኑቲ ዝተማሃርካዮ ግለጽ- ኑቲ ነቓፊኻ ካብ ርእይቶኡ ገለ ነገር ከም ዝተማሃርካ እንተ ደኣ ኣርኢኻዮ፡ ንጥቕሚ ሃናጺ ነቐፌታ ከም እትርድኦ ኢኻ እተረጋግጸሉ፡ እዚ ንባዕሉ፡ ኑየም ነቐፍቲ ሓላፍነታውያን ከም ዝኾኑ እዩ ዝዕብርም።

8. ንፍሽለትካ ክትሰሕቀሉ ትኽእል ኢኻ- ኣብ ህይወቱ ብጠለ ኣጋጣሚ ዘይፈሸለ ሰብ የለን፡ ክንዲ ዝኾነ ፍሽለትና ክሕንኽና ኣይግባእን፡ ብፍሽለትና ንዝነቕፉና ሰባት ከኣ እንደገና ናብ መንገዲ ዓወት ብምሕኳር መን ምኻንና ከርእዮም ኣለና፡ ንነቐፌታ ከም ቀዝሒ እንፈርሖ እንተ ኾንና ግዱ ቅድም ቀዳድም ንገዛእ ርእስናን ስራሕናን ኢና እነልምሶም።

“እቲ ዝቐርበልካ መጠን ነቐፌታ፡ ማዕረ ዘለካ ተፈላጥነት ክኸውን ከም ዝኽእል ፍለጥ።”
- ዶናልድ ራምስፊልድ

“ነምቲ ስነ ጥበብ ጸግዑተኛ ናይ ህይወት ዝኾነ ነቐፌታ ኸኣ ጸግዑተኛ ናይ ስነ ጥበብ እዩ።”
- ሄሪ ትሩማን

ይቕጽል

ምርኢት ፈስቲቫል 2026

ቁሸት ዞባ ጋሽ-ባርካ

ዲዛይን - ታእዛዝ ኣብርሃ

ስእሊ.-ታእዛዝ ኣብርሃ
ኣክሊሉ ዘርእዝጊ

ስፖርት

መርሃዊ ገብረሚካኤል

ደሃይ ዙር ፈረንሳ መድረኽ 16

ንኽልተ ሰሙን ብናይ ክልተ መዓልታት ዕረፍቲ ክቕጽል ዝጸንሐ ዙር ፈረንሳ ናብ ናይ መወዳእታ ሰሙን በጺሑ ይርከብ። ትማሊ ሰሉስ 21 ሓምለ ደማ መበል 16 መድረኽ ብውልቂ ናይ ግዜ ክሮኖ ሜትር ቀጺሉ ውዒሉ።

እዛ ተቓዳደምቲ ውልቃዊ ብቕዓቶም ዝፈትኑ ዘርእዩላ ናይ ግዜ መድረኽ እምበኣር፡ ካብ ኤቪያን ለስ ቤይንስ ተበጊሳ ኣብ ቶርን ለስ ቤይንስ ትዛዘም 26.1 ኪሎ ሜትር ዝሸፈነት እያ ነይራ።

ረምኮ ኢቨነፑል ብ61% ከምኡ'ውን ታደይ ፖጋቻ ብ29% ክዕወቱላ ትጽቢት ዝተገበረላ እዛ መድረኽ ግና ኣገራሚ ውጽኢት እያ ክትሰንድ ክኢላ። ዚዩ ከም ትጽቢት ብዙሓት እቲ ትሕቲ ፖጋቻ ግምት ዝተዋህቦ ረኽ ኢቨነፑል ካብ ክሉብ ረድ ቡል ብ32 ደቒቕ 19 ካልኢትን 33 ንኡስ ካልኢትን ዕወት ክሮኖ ሜትር መድረኽ 16 ኮይኑ። ፖጋቻ፡ ማቲያስ ስከጀልሞስ፡ ሴክሰስ ከምኡ'ውን ደል ተሮ ደማ ክሳብ ሓሙሻይ ተሰርዖም ውድድሮም ዛዚሞም። ኤርትራዊ ቢኒያም ግርማይ ኣብዛ መድረኽ መበል 162 ደረጃ ብምሓዝ ውድድሩ ዛዚሙ።

ኣብ ብዮጺ ማልያ ብውህሉል ግዜ ከምኡ'ውን ኣብ ነጠብጣብ ናይ ኣኽብሮ ዓቕብ ማልያ ክመርሕ ዝጸንሐ ፖጋቻ መሪሕነቱ ክዕቅብ እንከሎ፡ ኣብ ቀጠልያ ማልያ ፒደርሰን፡ ኢሳቕ ደል ተሮ ደማ ናይ መንእሰያት ማልያ ሐዞመን ናብ 17 መድረኽ ኣቕኒዖም ኣለው።

ኣብ ናይ ወሀሉል ግዜ ሓሙሻይ ደረጃ ሐዙ ናብዛ መድረኽ ዝኣተወ ፍሎሪያን ሊፖቪች ብዘጋጠሞ መውድቕቲ ነታ መድረኽ ክዛዘማ ስለዘይከኣለ፡ ካብቲ ውድድር ተኣልዩ።

ዙር ፈረንሳ ሎሚ ረቡዕ 174.7 ኪሎ ሜትር ዝሸፍን ካብ ሻምበርይ ተበጊሱ ኣብ ቫሮውን ዝዛዘም ናይ ጎልጎል ውድድር ቀጺሉ ክውዕል እዩ።

ሻምፕዮን ኩዕሶ ሰኪዐት ዞባ ማእከል ተዛዚሙ

ሻምፕዮን ካልኣይን ሳልሳይን ዲቪዥን ኩዕሶ ሰኪዐት ዞባ ማእከል 2025-2026 ዝሓለፈ ሰንበት ኣብ ሜዳ ፖቾሪላ ብናይ ደቂ ኣንስትዮን ደቂ ተባዕትዮን ግጥማት ውድድራቱ ብወግዒ ዛዚሙ።

ኣብ'ቲ መዛዘሚ ፈለማ ዝተራኸባ ጋንታታት ደቂ ኣንስትዮ ካልኣይ ዲቪዥን ንስሪን ዩኒቨርስን እየን ነይረን። እቲ ህልኽ ዝዓብለሎ ጸወታ ዝተራእየሉ ግጥም ደማ ብዩወት ዩኒቨርስ 39 ብ31 ብዘኸኻ ወጽኢት ተዛዚሙ።

በዚ መሰረት ሰሰን ሻምፕዮን ናይ'ዚ ዓመት ውድድር ክትካየድ እንከሎ ካልኣይቲ ተኸሊ (ኤንኤምቢ) ሳልሰይቲ ደማ ዩኒቨርስ ብምኻን ዕወታት ኮይነን።

ድሕሪ'ዚ ሳልሳይ ዲቪዥን ደቂ ተባዕትዮ ምድብ "ሀ" ኤኤስኤም (ASM)ን ሳዋን ዘቐደአ ጸወታ እዩ ሰዒቡ። ጋንታ ሳዋ ደማ ኣብ ልዕሊ መጋጥምታ ጸብለል ብምባል፡ 83 ብ 66 ብዘኾኑት ወጽኢት ተዓዊታ። በዚ መንገዲ ኣቢላ ደማ ጉብለል ናይ'ዚ ውድድር ክትካውን እንከሎ ASMን ደንደን ደማ ካልኣይቲን ሳልሰይቲን ብምኻን ውድድረን ዛዚመን።

ኣብ መወዳእታ ሳልሳይ መዛዘሚ ጸወታ ናይቲ ዕለት ንምስልሳል ዝተራኸባ ናይ ደቂ ተባዕትዮ ጋንታታት 4 ኣስመራን ተኸእቲ (ኤን. ኤም. ቢ.) NMB እየን ነይረን። እዚ ኣፍቀርቲ ኩዕሶ ሰኪዐት ብዝንቀወታ ዝተጻዘበዎ ግጥም፡ ብሞራል ደገፍቲ ማማቕ እዩ ፈሊሙ።

ተኸእቲ NMB ንጸወታ ተቘጻጺራ መሪሕነት ክትሕዝ እኳ ክኢላ እንተ ነበረት፡ ናይ ዝሓለፈ ዓመት ሻምፕዮን ዝኾነት 4 ኣስመራ ግና ተመኪሮ ዝሓገዘ ክትመሳል ጸወታ ኣብ ምዝዛሙ ብዘመዝገበተን ሽቶታት ተሓጊዛ 70 ብ68 ብዘኾነ ወጽኢት ተዓዊታ። በዚ ኣቢላ ደማ ናይ ዝሓለፈ ዓመት ክብራ ዓቂባ ብምውጻእ፡ ጉብለል ናይዚ ውድድር ብምኻን ተሸላሚት ዓብዩ ዋንጫ ኮይና። ተሰዓ NMB ከምኡ'ውን ተኸእቲ NMB ካልኣይቲን ሳልሰይቲን ብምኻን ዝተዳለወለን ሽልማት ካብ ኣካየድቲ ናይቲ ውድድርን ዕዱማት ኣጋይሽን ወሰዳ።

ፊፋ ኣብ ልዕሊ ኣርጀንቲና መርመራ ኣበጊሱ

ሰንበት 19 ሓምለ ኣብ መንጎ ሃገራውያን ጋንታታት ስጳኛን ኣርጀንቲናን ዝተሰላሰለ ፍጻመ ዋንጫ ዓለም ኣገራሚ ክስተት ዝተራእየሉ ግጥም ኮይኑ እዩ ሓሊፉ። ፊፋ፡ ኣብቲ ብዓብላልነትን ዓወትን ስጳኛ ዝተዛዘመ ግጥም፡ ድሕሪ ምዝዛም ጸወታ ተጻወትቲ ኣርጀንቲና ኣብ ልዕሊ ተጻወትቲ ስጳኛ ዘርኣዩዎ ደስፕሊን ኣልቦ ንጥፈታት ንምምርማር ምርመራ ኣበጊሱ።

ኮሚቴ ዲሲፕሊን ፊፋ፡ ኣብ ስታድዩም ሜትላይፍ ናይ መወዳእታ ፈሽካ ኣብ ዝተነፍሓትሉ ግዜ፡ ኣብ መንጎ ተጻወትቲ ክልቲኤን ሃገራት ዘጋጠመ ምጉርፋጥን ባእስን እንታይ ምኻኑ ንምፍላጥን ንምምርማርን ትሕዝቶ ኮሚተ መዛዙ ምህላዉ ኣፍሊጡ። በዚ ምኽንያት ኣብቲ ባእሲ ዝተሳተፈ ዝኾነ ተጻዋታይን ኣሰልጣኒን ሃገራዊት ጋንታ ኣርጀንቲና ካብ ጸወታ ናይ ምቕጻዕ ስጉምቲ ብይን ክወሃብ ከም ዝኽእል ብምሕባር፡ ማሕበር ኩዕሶ እግሪ ኣርጀንቲና ደማ ብፍሉይ ከቢድ ስጉምቲ ክወሰደሉ ከምዝኽእል በበሲ ስፖርት ኣቃሊሑ።

ናሁኤል ሞሊና፡ ሊያንድሮ ፓረደስ፡ ቲያጎ ኣልማዳን ተሓጋገዚ ኣሰልጣኒ ሮቤርቶ ኣያላን ኪሎም ኣብቲ ትንፋስ ዘይህብ ቅልስ ምስታፎም ደሮ ዝተረጋገጸ ማሰሉ ብምህላዉ፡ ንዓይኒ ካሜራታት ብምውቃስ ማዕከናት ዜና የቃልሓ ኣለዋ። ብፍላይ ፓረደስ ንስጳኛዊ ኤሪክ ጋርስያ ኣብ ቅድሚ ማእከላይ ዳኛ ስሉቫኪ ቪንቼቾ ብስረሮኣ ሓቒቁ ናብ መሬት ብምስጥሑ፡ ብቀይሕ ካርድ ከም ዝተባረረ ብፊፋ ምሕባሩ ይፍለጥ። ይኹን እምበር እዚ ስጉምቲ ኑቲ ደሮ ዝተዛዘመ ጸወታ ዘምጽኦሉ ፋይዳ ብዘይምንባሩ፡ ንሕጋጋትን ደስፕሊንን ፊፋ ብቐጥታ ዝጥሕስ ብምኻኑ ዳግማይ ዕቱብ ስጉምቲ ክውሰደሉ ዝጠልብ ጸወዒታት ክቐርቡ ምጅንሑም ይንገር። በዚ መሰረት ፊፋ ኑቲ ኣብ ልዕሊ ተጻወትቲን ስታፋትን ስጳኛ ዝወረደ በደል ዝምጥን ኣብ ልዕሊ ተጻወትቲን ፈደረሽን ኩዕሶ እግሪ ኣርጀንቲናን ዘዳግም መቕጻዕቲ ክብይን ከም ዝኽእል ይንገር ኣሎ።

እዚ ከምዚ ኢሉ እንከሎ፡ ፊፋ ኣቐዲሙ ኣብ ልዕሊ ኣርጀንቲና ደሰፕሊናዊ ስጉምቲ ንምውሳድ መሰርሕ ኣጠሪሱ ምንባሩ'ዩ ዝነገር። እቲ መሰርሕ ድሕሪ'ቲ ኣብ ፍርቂ ፍጻመ ኣንጻር እንግሊዝ 2 ብ1 ዝተዓወተትሉ ጸወታ፡ ተጻወትታ ንደሴታት ፎክላንድ ማእከል ዝገበረ ፖለቲካዊ ጽሑፋት ሐዞም ኣብ ሜዳ ብምስኣሎም፡ ኣብ ልዕሊ ስጳኛውያን ተጻወትቲ ዘስዓብዎ ግህሰት ተደሚሩ መስርሕ መርመራ ኣርጀንቲና ቀሊል ክኸውን ከም ዘይክእል ብኣግኡ ተገሚቱ ኣሎ።

ብመሰረት ጸብጻብት፡ ስጳኛዊ ኣከፋፋሊ ሮድሪ፡ ዓወት ሃገሩ ንምጽንባል ናብቲ ደቂ ጋንታኡ ዝነበሩሉ ኩርናዕ እናኸደ እንከሎ፡ ተኸላኻላይ ኣርጀንቲና ሞሊና ኣብ ቅልጽሙ ድሕሪ ምህራሙ ንዕኡ ሰዒቡ ዝመጸ ቅልስ፡ ናብ ከቢድ ምጉርፋጥ ከም ዝዕረገ ይሕበር።

ኣኽብሮ ሕጊን ስነ ስርዓትን ፊፋ ኣርጀንቲናውያን ገበኛታት ኮይኖም እንተ ተረኺቦም ንዓንቀጽ 13 ከም ዝጠሓሱ እዩ ዝቑጸር። ዓንቀጽ 13 ብዓለም ደረጃ ናይ ምእጋድ ስልጣን ከም ዘለዎ ፊፋ ንስኡዎቱ ብምጥቃስ ይሕበር። በዚ መሰረት ኣበስቲ ንማይ'ዚ ባእሲ ምኽኖም ዝነገረሎም ዘሎ ኣልማዳ፡ ኣያላ፡ ሞሊናን ፓረደስን ካብ ዝኾነ ኣህጉራዊን ወሽጣዊን ግጥማት እገዳ ክጎጥሞም ከም ዝኽእል ይንገር።

ሓጸርቲ ዜናታት

- ኣከፋፋሊ በርንማውዝ ኣሌክስ ስኮት ምስታ ጋንታ ሓድሽ ኩንትራት ክፍርም ንዘቐረበሉ ጻውዒት ድሕሪ ምንጻጉ፡ ኣብ ዓይኒ ዓበይቲ ክለባት ዓዲ እንግሊዝ ኣትዩ። ስኮት ኣብ በርንማውዝ ገና ክልተ ዓመት ኩንትራት ተረፍ እንከሎ እዩ ንዝቐረበሉ ውዕል ፍቓደኛ ዘይምኻኑ ዝሕበር ዘሎ። እዚ ኣከፋፋሊ ብዝርእዮ ዘሎ ምንቅስቓስ፡ በዘን ኣብ ምክፍፋል ሃንፍ ከም ዘለወን ብቑጸሊ ዝዛረባ ክለባት ተቐባልነት ክረክብ ከምዝኽእል ድሕሪ ምግምጋሙ እዩ ኑቲ ኣብ ዝሓለፈ ወርሒ ሚያዝያ ብክለቡ ዝቐረበሉ ውዕል ክነጽጎ ክኢሉ። እዘን ክለባት ዋላ'ኳ ኣብ ልዕሊ'ዚ ወዲ 22 ዓመት ኣከፋፋሊ ተጉዳስነት የርእያ፡ በርን ማውዝ ግና ኩነታት ውዕሉ ብዘዋገደስ ነዚ ተጻዋታይ ኣብዚ ክረምቲ ንመሸጣ ከም ዘይተውርዶ ትገልጽ። ማንቸስተር ዩናይትድ፡ ቸልሲን ኣርሰናልን ኣብ ልዕሊ'ዚ ተጻዋታይ ተጉዳስነት ኣርእየን ዘለዋ ክለባት እየን።

- ማንቸስተር ዩናይትድ ንፈረንሳዊ ኣከፋፋሊ ክሉብ ሮማ ማኑ ኮነ ንምፍራም ኣብ ዝገበር ዘሎ ጻዕሪ ጸቡቕ ኵኪጋስ ተርኢ ምህላዋ ተሓቢሩ። እንተ ኾነ ግና ካብ ሻምፕዮን ዓዲ እንግሊዝ ኣርሰናል ውድድር ይገጥማ ብምህላዉ፡ ሓያል ናይ ዕድጊ ቅልስ ከም ዝጸበያ ይንገር። ኣርሰናል ብዮጉዳእ መስርሕ ምስዮጋር ናይዚ ወዲ 25 ዓመት ኣከፋፋሊ ምስ ዘይሰልጥ፡ ኣንፈታ ናብ ናይ ክንፊ ተጻዋታይ ኣትሌቲክ በልባኦ ስጳኛዊ ኒኮ ዊልያምስ ብምትኳር ኣበርቲዓ ክትሰርሓሉ ከምትኽእል ይሕበር። ክለቡ ብወገና፡ ነዚ ወዲ 23 ዓመት ተጻዋታይ 77 ሚልዮን ፓውንድ ዋጋ መልቀቒ ክትትምነሉ ከም ትኽእል ይግመት።

- ፖርቱጋላዊ ኣጥቃዓይ ክርስትያኖ ሮናልዶ፡ ሓንቲ ጋዜጠኛ ንፊፋ ኣመልኪታ ንማዕከናት ዜና ዓለም ተቃልሖም ዝበረት ትሕዝቶ ዝድግፍ ናይ ላይክ ምልክት ኣብ ናይ ኢንስታግራም ሕሳቡ ድሕሪ ምልጣፉ ኣቓልቦ ስሒቡ። እዚ ኮኾብ ፖርቱጋላዊ፡ "ፊፋ ኣብ ፕላኔት ምድሪ ካብ ዝርከቡ ዓበይቲ ብልሹዋት ውድባት ሓደ እዩ" ንዝበል ሓሳብ እዩ ደገፉ ሂቡ ዘሎ።

ብመሰረት ደይሊ መይል፡ እታ ጋዜጠኛ ንሓፈሻዊ ኣካይዳ ፊፋ ኣብ ዋንጫ ዓለም ትከታተሎ ከም ዝነበረት ብምጥቃስ፡ ፊፋ ልዕሊ ዝኾነ ግዜ ኣብ ልዕሊ ሃገራዊት ጋንታ ኣርጀንቲናን መሲን መጠኑ ዝሓለፈ ሓለፋታት ከም ዘርኣየ ወቒሳ። በዚ ምኽንያት፡ ኣርጀንቲና በቲ ተርእዮ ዝነበረት ስነ ምግባር ኣልቦ ኣካይዳ፡ ኣቐዲማ ካብቲ ውድድር ክትግለፍ ትኽእል ምንባራ ኣረዲኣ። "ይኹን እምበር፡ ፊፋ ነዚ ክዝውር ስሪ ዘይምኽኣለ፡ መሲን ኣርጀንቲናን ናብ ፍጻመ በጺሖም" ዝበል ርእይቶ ከም ዘለኣኾ ዝገልጽ ምልክት ዘስፈረ ሮናልዶ ግና ቃል ብቓል ከም ዝተሰማምዓሉ ዘመልክት ዘይምኻኑ እዩ ዝምዝም። በዚ ምኽንያት፡ ፊፋ ኣብ ልዕሊ ሮናልዶ ዝኾነ ውሳነ ክሀብ ከጸግም ከም ዝኽእል ይንገር።

- ኣስቶንቪላ ንናይ ክንፊ ኣጥቃዓይ ቸልሲ ኣሌሃንድሮ ጋርናቾ ዘለዋ ተጉዳስነት ኣደልዲላ ብምቕራብ፡ ማዕጾ ቸልሲ ትኹሕኵሕ ምህላዋ ደይሊ መይል ሓቢሩ። ቪላ ኑቲ ናብ ቸልሲ ብ117 ሚልዮን ፓውንድ ዝሸጠቶ ሮጀርስ ከም መባድልቲ፡ ነዚ ኣርጀንቲናዊ ኣጥቃዓይ ክትሃድኖ ምጅንሓ እዩ ዝሕበር። ኣስቶን ቪላ ንጋርናቾ ብመልክዕ ልቓሕ ክተፈርሞ ሓሳብ ኣቕሪባ ኣላ። ካልእ ቸልሲ ትሓተቶ ቅድመ ኩነት ምስ ተማልአ ደማ ብቐዋምነት ናይ ምዕዳግ ግዴታ ክህልዋ እዩ። ቸልሲ ኣስታት 40 ሚልዮን ፓውንድ ዋጋ ሰሊዓትሉ እያ ጸኒሓ። ይኹን እምበር ብዘይካ ቸልሲ፡ ማንቸስተር ዩናይትድ'ውን ካብ መሸጣ ጋርናቾ ገለ ኣታዊ ክትረክብ እያ።

ዜና ዓለም

ሸዊት ተኽለ

ኣመሪካ፡ ኣብ ልዕሊ እታው ፍርያት ካናዳ ቀረጽ ሰሊዓ

ፕረዚደንት ኣመሪካ ዶናልድ ትራምፕ፡ ኣብ ልዕሊ ካብ ካናዳ ናብ ዕዳጋታት ሃገሩ ዝኣቱ ንግዳዊ ፍርያት ናይ 50 ሚእታዊት ቀረጽ ከም ዝሰልዐ ተሓቢሩ።

በዚ ማሰረት፡ ከም ወይንን ስሚንቶን ዝኣመሰሉ መዓልታዊ ዝሃልኩ ነገራት፡ ከምኡ'ውን ኣብ ኢንዱስትሪ ዝምስርሑ ኣቑሑት ገለ ካብ'ቶም በዚ ሓድሽ ተሰሊዑ ዘሎ ቀረጽ ዒላማ ኮይኖም ዘለዉ ፍርያት ምዃኖም ተፈሊጡ።

ይኹን'ምበር፡ ኣብ ልዕሊ ካብ ካናዳ ናብ ኣመሪካ ዝኣቱ ፍርያት ዓሳ ወሰንቲ ማዕድናት፡ ጸዓትን ፖታሽን ዝተወሰኸ መጠን ቀረጽ ከም ዘዳለ ተሓቢሩ።

ቀዳማይ ሚኒስትር ካናዳ ማርክ ካርኒ፡ ክልተኣን ሃገራት ኑቲ ዝተጉበረ ወሰኽ ቀረጽ ኣመልኪተን ኣብ ዝቐጸል ሰሙናት ዘርርብ ከካይዳ ምዃነን ገሊጹ።

እቲ ቀረጽ ድሕሪ 30 መዓልታት ተግባራዊ ከም ዝኸውን ዝሓበረ ቤት ጽሕፈት ዋይት ሃውስ፡ እቲ ስጉምቲ ኣብ መንግስተን ጎረባብቲ ሃገራት ዘሎ ንግዳዊ ወጥሪ መሊሱ ይጋደድ ከም ዘሎ ዘመልክት ምዃኑ ኣረዲኡ።

ትራምፕ ኣብ ጥሪ 2025 ናብ ስልጣን ካብ ዝምለስ ኣትሒዙ ዘጠሶ ሰፊሕ መደብት ቀረጽ፡ ኣብ ዓለምና ቀጠባዊ ቅልውላው ኣኸቲሉ ምጃንሑ ይፍለጥ።

ሓንቲ ካብ'ተን ናይ ቀረባ መሻርኽቲ ንግዲ ኣመሪካ ዝኾነት ካናዳ ኣብ ዝሓለፈ ዓመት ኑቲ ትራምፕ ዝወሰዶ ልዑል መጠን ቀረጽ ተመጣጣኒ ግብረ መልሲ ሂባትሉ ምንባራ ይዝከር።

ፖርቱጋልን ሞሮኮን፡ መስመራት ሓይሊ ኤለክትሪክ ንምህናጽ ተሰማሚዐን

ፖርቱጋልን ሞሮኮን ኣብ ተሓዳሲ ጸዓትን ዕደናን ኣመልኪተን ድሕሪ ዘካየድኦ ዘርርብ፡ ንክልቲኣን ሃገራት ዘተኣሳስር መስመራት ሓይሊ ኤለክትሪክ ንምህናጽ ከም እተሰማምዓ ተገሊጹ።

እዚ ሚኒስተራት ጸዓት ክልቲኣን ሃገራት ኣብ ሊዝበን - ፖርቱጋል ድሕሪ ዘካየድዎ ርክብ ዝተበጽሐ ስምምዕ ንኤውሮጳን ኣፍሪቃን ኣገዳሲ ምዃኑ ተሓቢሩ።

ክልቲኣን ሃገራት ንምወላ ናይቲ ፕሮጀክት ዝምልከት ናብ ኮሚሽን ኤውሮጳ ክመልክታ ምዃነን ዝሓብሩ ጸብጻባት፡ ኣብ 2018 ብዝተጉበረ ግምት መሰረት፡ ወጻኢታት ናይ'ቲ ፕሮጀክት 800 ሚልዮን ዩሮ (912 ሚልዮን ዶላር ኣመሪካ) ክበጽሕ ምዃኑ ኣረዲኦም።

ይኹን'ምበር ሚኒስተር ጸዓት ፖርቱጋል ማርያ ካርቫልሆ፡ ኣብ ወጻኢታት ናይቲ ፕሮጀክት ንዝመጽእ ለውጢን ኣብ ቴክኖሎጂ ንዘርኣ ምዕባለን ኣብ ግምት ብምእታው፡ እቲ ኣሃዝ ግዜኡ ዝሓለፎ ምዃኑ ሓቢሩ።

መንግስታት ፖርቱጋልን ሞሮኮን እቲ ፋይናንሳዊ ጾር ኣብ ልዕሊ ተጠቀምትን ከፈልቲ ግብርን ጥራይ ንኸይከውን፡ ወፍርታቶም ምስ ምወላ ሕብረት ኤውሮጳ ክውሃሃድ ናብ ዘኽእላ ኩነታት ጸዓት ጸወዒት ከቕርባ ይሓስባ ከም ዘለዋ ኣፍሊጦም።

ብዛዕባ ቀጻሊ ውጥናት ናይ'ቲ ክበጋገስ ምዃኑ ዝግለጽ ዘሎ ፕሮጀክት፡ ኣብ ብራስለስ ኣኼባ ክካየድ ምዃኑ ዝጠቐሱ እቶም ጸብጻባት ዜና፡ ኣብ መጀመርታ 2027 ድማ ክልቲኣን ሃገራት ዋዕላ ክካይዳ ትጽቢት ከም ዝግበር ኣመልኪቶም።

ኢራን፡ ኣብ ልዕሊ ኩዌት መጥቃዕቲ ፈጺማ

ኣመሪካ፣ ትማሊ ሰሉስ ንመበል 10ይ ተኸታታሊ መዓልቲ ኣብ ልዕሊ ኢራን መጥቃዕቲ ኣብ ዝቐጸለትሉ እዋን፡ ኢራን ብወገኣ ኣብ ኩዌት ኣብ ዝርከብ ሓደ መጻረዩ ጨውን መመንጨዊ ሓይሊ ኤለክትሪክን መጥቃዕቲ ከም ዝፈጸመት ተሓቢሩ።

ኢራን ብተወሳኺ፡ ኣብ ልዕሊ ኣብ ኩዌት ዝርከብ 'ሂማርስ' ዝተባህለ ስርዓተ መከላኸሊ ሚሳይል፡ ራዳር፡ ሳተላይት፡ ማእከል ቴሌኮሙኒኬሽንን ድሮንን ኣመሪካ ደብዳብ ከም ዝፈጸመት፡ እስላማዊ ሓለዋ ሰውራ ኢራን ኣፍሊጡ።

ኢራን ኑቲ መጥቃዕቲ ዝፈጸመት፡ ኣመሪካ ኣብ ሰሪዑ ጥንዳር ዓባ፡ ደሴት ቀሽም፡ ሺራዝን እስፋሃንን መጥቃዕትታት ድሕሪ ምኻያዳ እዩ።

ማእከላይ እዚ ኣመሪካ (ሰንትኮም) ኣብ ዝሃቦ ሓበሬታ፡ ዕላማ ናይ'ቲ መጥቃዕቲ፡ ኢራን ኣብ መጻብቦ ሆርሙዝ ንዝርከባ ንግዳውያን መራኽብ ናይ ምጥቃዕ ወተሃደራዊ ዓቕማ ንምድኻም ምንባሩ ኣረዲኡ።

ብዘይካ'ዚ፡ ሓይልታት ኢራን ኣብ ባሕሬን ኣብ ልዕሊ ዝርከብ ራዳርን ስርዓተ መከላኸሊ ኣየርን ኣመሪካ ኣዕናዊ ደብዳብ ከም ዘካየዱ ይግለጽ ኣሎ።

ህንዲ - ሓደጋ ምፍራስ ገለርያ ኣጋጢሙ

ኣብ ሰሜናዊ ምብራቕ ህንዲ፡ ሓደ ገለርያ ኣብ መስርሕ ህንጻት ናይ ዝርከብ ፕሮጀክት ሓይሊ ኤለክትሪክ ድሕሪ ምፍራሱ፣ ብውሕዱ ትሸዓተ ሰባት ክሞቱ እንከለዉ፡ ካልኦት 15 ድማ ቡቲ ፍርስራስ ተደቢዮም ከም ዘለዉ፡ ሰበ ስልጣን ናይታ ሃገር ትማሊ ሰሉስ ሓቢሮም።

ዳይረክተር ብዓል መዚ ምሕደራ ሓደጋታት ግዝኣት ሰክም ንኤይ. ኤፍ.ፒ ኣብ ዝሃቦ ሓበሬታ፡ "ኣስታት 27 ሰባት ኣብቲ ገለርያ ተዓጊቶም ክህልዉ ከም ዝኽእሉ ግምታት ኣለና፡ " ክብል ገሊጹ።

እቲ ሓደጋ፡ ብሰንኪ ፍንጀራ ዝተበገሰ ክኸውን ከም ዝኽእል ዝሓብሩ ጸብጻባት፡ ጠንቂ ብንጹር እንታይ ምዃኑ ግና ከም ዘይተረጋገጸ ኣረዲኦም።

ኣብ ትሕቲ መሬት ካብ ዝርከቡ ኣኻውሕ ዝፈስስ መርዛም ጋዝ ሚተይን ንጸዕርታት ህይወት ኣድሕን ይዕንቅፍ ብምህላው፡ መስርሒታት ኣክሲጅን ዝሓዘ ጉጅለታት ጥራይ ናብ'ቲ ዝፈረሰ ገለርያ ክኣትዋ ይግደዳ ምህላወን እቶም ሰበ ስልጣን ገሊጾም።

ኣብ ህንዲ፡ ኣብ ህንጻት ኣብ ዓበይቲ ትሕተ ቅርጺ ሓደጋታት ኪጋጥም ልሙድ እዩ እንተኾነ፡ ብዙሓት ፕሮጀክትታት ልምዓት ኣብ ከበቢታት ሂማላያ ግን ዝያዳ ሓደጋታት የስዕቡ ከም ዘለዉ፡ ተመራመርቲ ስነ ህይወት ናይ'ታ ሃገር ይሕብሩ።

ኣብ 2023፡ ኣብ ሰሜናዊ ግዝኣት ኡታራኽሃንድ ኣብ ትሕቲ ጸርግያ ሂማላያን ዝርከብ ገለርያ ድሕሪ ምፍራሱ፣ 41 ሰራሕተኛታት ን17 መዓልታት ዝኣክል ኣብቲ ጉድጓድ ተዓጊቶም ከም ዝጸንሑ ይዝከር።

ዩክሬን፡ ኣብ ዞባ ቤልጎርድ መጥቃዕቲ ፈጺማ

ዩክሬን ምስ ሩሲያ ኣብ ዝዳወብ ዞባ ቤልጎሮድ ብዘካየደቶ መጥቃዕቲ ሽዱሽተ ሰባት ከም ዝሞቱ፡ ሰበ ስልጣን ናይ'ታ ሃገር ገሊጾም።

ብዘይካ'ዚ፡ ሩሲያ ኣብ ዩክሬን ብዝፈጸመቶ መጥቃዕቲ፡ ሸሞንተ ሰባት ከም ዝሞቱ ተሓቢሩ።

ሩሲያ፡ ካብ መጀመርታ ናይ'ዚ ወርሒ ኣትሒዛ ኣብ ልዕሊ ዩክሬን እትፍጽሞ መጥቃዕቲ ሚሳይል ብምሕያሉ፡ ሓያሎ ዩክሬናውያን ከም ዝተቐትሉ ዝፍለጥ ኮይኑ፣ ዩክሬን ድማ ሕነ ናይ ምፍዳይ መጥቃዕትታት ተካይድ ከም ዘላ ይሕብር።

ኣብ ዝሓለፈ ሰኑ ኣብ ዩክሬን ብዝተፈጸመ መጥቃዕትታት፡ ካብ ሚያዝያ 2022 ንደሓር ዝበዝሑ ሰላማውያን ሰባት ከም ዝተቐትሉ፣ ጸብጻብት ሕቡራት ሃገራት የመልክቱ።

ንኣስታት ኣርባዕተ ዓመትን ፈረቓን ዝቐጸለ ግጭት ክልቲኣን ጎረባብቲ ሃገራት ንምብቃዕ ተጀሚሩ ዝጸንሐ ብኣመሪካ ዝምእከል ዘርርብ ደው ኢሉ ከም ዘሎ ይፍለጥ።

ተረኛ ፋርማሲ	ዕለት	ጎደና	ቁ.ስልኪ
ፋርማሲ ረሻም	22/7/26	ጎደና ተጋደልቲ ቁ.20፡ ጥቓ ሽል ዑቕበ ሃይለ	121140

ፋርማሲ ቁ.1 መዓልታውን ለይታውን ኣገልግሎት ትህብ ቁ.ቴሌፎን 127565

Sabur Printing Services